Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СССР ЦК КПСС Политбюро

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ШОАТТА, 20 СЕНТЯБРЬ, 1986 ШУ. ★ № 113 (7204). ★ Мах 3 кеп.

КУБАНА КЪАХЬЕГАМХОШЦА ХИННА ВIАШАГIКХЕТАРАШ

17 сентябре Краснодаре яхьачар КПСС ЦК Генеральни секретарь М. С. Горбачев.

Аэродроме цунна накъабадар а КПСС Краснодарски крайкома хьалхара секретарь И. К. Полозков, крайис полкома председатель В. Н. Щербак, парте крайкома оюро членаш.

* * *

Аэродромера М. С. Горбачев Тимашевски районе вахар. Новичка из совхоз «Новотитаровски» станице, бахача нахаца къамаьл а дар.

М. С. Горбачев: Лаьрхха цо долча венах со, Кубанен Ставрени хьала, лаьрхIад аз. ХIинца? Шуо ер йоккха край я, укказа бах хIама ца ошшап 5 миллион вай, сосветски нах. Гергара йоккха промышленность я, хорта бохам эттара боккхачIа хила а мег. Курорташ гергара йоккха я, союзни дожрIаш а бохаболлуш. Из дерригза а къахьегамхошта да. Тхо а дан бебашха хеташ укказа гIулакхаш мишта лел. ХIинца, аграрельски IIленум хинначул тIехьаьгIа вахар хувцалуш даНаьха уйла ха безам бар.

Са хатта безам бар хIинца мехка пхеа дечоа шо рабоа дий, аьнна.

Оазис: Рабоа да.

М. С. Горбачев: Соца хов Кубане болх бе хоьлгI. Ишшта хов укказа моралан вай социалистически нормаш къахьехьа нравственни порядок, социальни план тохаеннаш цIенкаштгара хIамаш кIелхиндиллина. Из дерригза кIинтад, нарахьа санна кубанцашта тахай яхе — дерригга оаха дер нийса да, из да оазиа мехка деча дерригача хIинца? а пюай позице а уйла выгIа.

Дерригга дIа ма долалол сага поэнстарна. Нагахьа поэнни динагIга оагIорахьа хувцалол гIулакхаш а дерригаш динагIга оагIорахьа хувцалу.

Кхамал деш гIулбеннарга-ша дийпар корта бохабу малар совдахархьа, къа ца хьежаш доходаш яхарца къовсам лоаттабарз — партен приниципальстваш а яьча решеннаш шоай раьза хилар.

М. С. Горбачева белгалдалъкхар уьк тIехьарча хана къаръкъ, чIонгIаьн хьакъгIар дагIга санна кубанцаш, къахьега могаргдола ха йоца бIаьш эзараш нах кIилбусчарга кIалхарбахар. Цуьнан вай декхарийла да сокаш, мороженни дукхагIа хьае а йохка а, кафеш, салIара зонаш, спорт шерьс, лоацца аьча жуька ха кхеташе дIаахьара дерригга де. Укказа - лаккера умазанеш кхачарга хьежаш вагIа везаш. Из-м хIара коллективага дуьгIдолаш ма дий.

Оаха массанегара а хьадехарга — партийни, советски, бохама организацеш. Дукхагlа бохьонаш — бохкхагIа бехкгохкам. Бохьонаш а йолаш цхьаккха бехкгохкам а боацаш хилар. Цхьа-та вай йоккхача Демократех дувцача хана из дац хьаштдар де йиш йолга е анархи. Из да цхьана дувца, гуччаьх хаттараш уттаде, уш кхоачашде йиш хилар. Из данне а дац хIаравар шийна хетар де а общество ца лархIа а йиш хилар.

Къа ца хьегаш йоахача доходашцарча кIовсамах лаьца М. С. Горбачева аьларг вай харцахьа дерриг общество хьанташка ю деш гIулакхаш деш бола пах, общественни гIулакхашта юкъе даьча а ца лоацаш, предприятей, колхоза, совхоза балха юкъе шоай даьча а ца хьош, шоай частнособственнически хьашташ кхоачандге IIерга кIыбола берригаш а. ХIаьта шоаш кхъахьегаш продукташ кхею берригаш а, общественни производстверан ший участкерен болх вIашагIтоха берригаш а хьалаца беза. Цо хьалкхедаь дерригга а кооперацена йолча договоргIа дIаьхьоргдолаш хIама де деца. ТIаннига из боьшинна социалистически порядок йоладо да.

— Новиковтий, — аьлар М. С. Горбачева, — КПСС ЦК Политбюро цIерагIа ша дIакхайкадар: корта бохабу малар совдахархьара, алкоголизмацара, вахара ихтамеча куца тIехьаьга ссовет-сам — из принципиальни дош да. Дувцар да кхаам унахIценонах, халъхъа унахIценонах, ихтемае салIаьрах. Из дош гергара бохьона экономически лоархIам болаш а да. Из вай дезаллашна беркати сатеми кхачар а да.

Оазис: Нийса да, халъхъ хьаллоал.

Дунен халъхъаита юкъера хьал хьоздаь, КПСС ЦК генеральни секретарь кьлар, духха ха йоацIаш «Руде право» газета керттерча редактора хаттараша жоп луш шаьхха а дика яьнкар 1987 гIоанара ха. Цу чаьнга йолча хана яьдерни эккхамаш дерригдаш согветски мораторий йIаьхьаргда юкъаьнна вай новинк.

Вай да бапка дика халъхъ, вай я чIоагIа политика, вай реальни планаш уьттаяра а уж ххоачашъюлургIола а хетара йоккха база. Цу тIа гIолла вайна геттара доккха беркат да машар. Вай дергига а ду вай ресурсанцен вай керла потенциал. Вай системе чIоагIа-ло а луьдаш. Цудухьа вай вай арахьара политика дIаьхьа бIубенна а чIоагIа а, Советски Союза — эгIара хьакхарча социалистически пачхьалкхен хила ма доагIга-Iара.

Цуа тIехьаГа М. С. Горбачев «Искра» яхача колхозе хилар. Из хьежар шурий комплекса балхага, хьайбан леладерий бытовой хьаледерий.

Колхозхоцца къамаьл деш М. С. Горбачева белгалдаьлхар: Цiена аргда аз, ворхI шу, иттI кхаьлха, яьлча укказа дукхха хьалха денз болх бечо банъ а дергда, кIа ишт боха доладелар. ТIаннига. болабелар чIогIа сорт сорташ хьалхедеха. ХIанз кхаметтаэттаб кулбански фийга, бапка дика-ча лата низ. Баркал шовна.

КПСС ЦК Генеральни секретара Къоьшал тоо машинни хьисапе доахан деттара операторага А. Полянскена.

М. С. Горбачев: Масса шу дьяннад хьа, Александр.

А. Полянский: 25.

М. С. Горбачев: Фу болх беш ва хьо?

А. Полянский: Машинни хьисапе доахан деттара оператор ва.

М. С. Горбачев: Экхаре гIулакх дац вальнанний?

А. Полянский: Вальнав.

М. С. Горбачев: КIант ва. Промышленни технологи — из маIача сага гIулакх да.

Оаз: Цар берригга деззал а ба колхозе къахьегаш.

М. С. Горбачев: Шуи-м духхьал гаргарга наьха зеилучество э ма йий. Институте е маг беча, масала, дезвла династеш вIашагIйохкирга могадеш дац, хIаьта мартена юхье, ихай тIа, ферме — из IIеадина да. Традици эпаш я, новикхотIий. Кхашкарча а фермашкарча а технологе боарамах тIийна дергига хуррдолча хаьара дIаьхьаьгIа вай хIанз. Аз-м йшта аргдар: технологин технологически дIспнплинеп, IIеадина вай из? Из кадраш я. ХIинца вайча, из дергига а хила тардолийт хIанз материальни базо. Хьаьга дика селекционни материалаш а вай, хоадам болча технологи я. Из IIулаьх сенаьх латбайча, из латт кадраша из технологи тIа мишта энаргьяи, тедха ца еш ийца мишта дезергьяь из, яхьчох. Дувцилга а дац, го энаргда цу кадраша. Фу технологи лархIа йиш я, нагахьа санна агрономоп — зоотехнишен вIашагIтоаннаш комплекс юте? ЮкъагIйоал керттера элемент, талх технологи. Кадраш — из IIалаьмате доккхаш гIулакхаш. Из дерригга — да компетентни, йоккха балха опыт йолаш, говвал ланха йолаш нах ужа хуьгга. Хьаьта ухказа лоарIам болаш я дезаллаш ца залга, йоахалларга ноахалга юьлаш йола традицеш.

Кьаьстта терхам IIабайхьта хьежар М. С. Горбачев колхоза балха экономически хьоахамашка, боахама респект а бригадин подряд а юкъейоллаьрга.

Спешьаьлача И. Полянскен колхоза председателаца Н. М. Капленкоцен уж деношп дуьнача хана М. С. Горбачева вахар: ЭгIара ятта а хIетадеш а дика хьаьгIа тIадигача фуд эргалоашп елга яхьлга. Фуд из? Сенга кхоачане лерш из гIулакхо, мала а да эргалоашп яра маIан? Вай кхъьегама саго мехка да, комплекса да ше волга кхетадергдола хьалап вIашагIтоха. Ишта из да хуле цхьаккха хIама дулургIдаш вай. Е гIулакхех а, е эргалоашп яра? а, е боахам-на расчет а — цхьаккхех а IIама хургдап. Хьаьта ше да волча саго лоарIаргда, шийна фу эп-мала эш, довдар фуд, хIана дац хьоаргда.

Нагахьа санна кIара сага ший участкерча хьалах дергига дозвани, кхетадеш куье гIулакнаш а дика леларгда. ХIаьта нагахьа санна колхоза председателга, завода директора, гIишлоп кулгеалхочо кхъьегамхошк хьежаршта а уйлашта а терно е ца туге, цхьаннха хIама де харагIдаргдап. Дожкха дош да из новьхотIий. Цкъаьа сахьап да, воал дарс ондда, куле эш, аьле. А, низана оIортарах хIама хургдап указаза. Хьаькъалца, царцарна гарглолнца, хьинар долап хIаьрца тIехьаьбаза беза цийна нах: из на ондал йоаллаш а сийрда хьаьгIап долаш а вола сар.

Новопорусски станице хилар колхозхошцара цхьаьккха цхьа вIашагIйхетар.

М. С. Горбачева аьлар: Оаш сона а сайна, банъдар духхьал дIаоалаш дуьнаргда из шуца. Цу хьаькъеба барт хишна бабнна6-кх вайна юкъе.

Оазис: Ишшта мара хуьлига а дац.

М. С. Горбачев: Нагахьа санна довдаш дар вай да моттийта а вIаши IехадеI а, бIаргала цIена бесса йоккха йилла а гIерге, из цхьаннге на а ашап дац. Цох хьаьгIаш дар вайна хIанзле бIаргадайна даьнна. Гуьдухьех гIулакхаша дуьна, вай дагадувла а, хьалда решени корае а, барт бе а беза. Вай берригача мехка а гIулакх иштта вIашагIйхетар. Вай колхозе а мехка а гIулакхашца дувза мел денна долчун. юкъе —, колхозе а, гIишлоп тIа а, институте а, лаборатор а вай наха хьинаре дакъа доапаш хIама лов вайна. Хьаьта дувцап дар а царна хеттача тайнара хьаьгIа деза. Ишта из да хуле цхьаккха хIама дулургIдаш вай. Е гIулакхех а, е эргалоашп яра? а, е боахам-на расчет а — цхьаккхех а IIама хургдап. Хьаьта ше да волча саго лоарIаргда, шийна фу эп-мала эш, довдар фуд, хIана дац хьоаргда.

Нагахьа санна кIара сага ший участкерча хьалах дергига дозвани, кхетадеш куье гIулакнаш а дика леларгда. Хь

● Къаьегама ресурсаш: мишта пайда эц царех

Безам хилча де хІама хургдар

Сунженски района Эса чІожа чу лестача цуьнт Ахъаете хорт. Іалъамате хоза хул ухъаза бІаьсти яьлча. Іаламах пайда эцаш, цо денна чех йоаихо еш дуккха шеш-ваш дакъад ухъаза бІача на-жа. Гоннахьа шорхта хьу я-бІаь шераш дьянна поза, на-жа, хьекха хенаш. Хьун чу тІабоалл ихорш, Іажаш, хьа-чух, тайп-тайпара комараш. БІаьсти яьлча гонга іхоачаах хьаотт баьцаш.

Бакъдар дийцача, тІа-тІа кІезнгарга пайда эца бакъна-хьа Іалама бераш-тех, дицдалийтад хьалхарІа Іеладаь хинна дукха пайдане хІамаш.

Уьх юрта улл «Заветы Ильича» яха колхоз. ИхьашхІа паччахьлихенна а наха а пайда беш боахьа бар ца. Бакъда, уьх тІехьашарча 10—15 шера тІехьашчаха долхаш латт колхоза тІулаюхаш. Масала, хьалха соннІ бепа-ман делайора колхозо. Цунах бохкча пайда а боалар. ЦхьабанІда, хьанна дагадехад а хаж, бешамаш цІечьаь-дІаньъар. Хьаьта уьх юрта наьха бешамашка дика сом худ. Цу тайпара масаллаш ихьа а доаладе йиш я. Хьалха хинначул кІезнгарга да хІама саха лаьтташ. Цу дерригнега хьежжа кІезигбенна? долхозе хьахьегаш бола наьх, уьх 132 сар мара ваш. Кхы наьх ваш-пхьоІ колхоза? Эш. Бакъда, безам баш юртахой колхозе бохк бе. Хіама аьлча, алапеш лоха да, къаьгара хьаІаш во да. Колхозе хьасьста хала да нагирхой чуоза. Цар бехк бац. Кхыметтел лерттІа болх бешдолуш а яц. Цунах дакъа ма-тта хьалха дийцазар. Хіаца цунна ремонт е болабеннаб. Бакъда, клуба заведующи Бокова Зоина мара ши денна дукха сагоо еш сар ваш юрта Советс а колхозе а. Нагтахьа мара хилад Алхасте вай республика цІи кезга-чу художественни самодеятельноста коллективий, арТистий концерташ. Хьаьта нагиххоута тахан салала, муьта ха дега салоІам а хуьлш діаьхьа хьалаш ма эший. Уж ухъаза дац е хургда аьнна дотдаха хІама а дац. Цудухьа хьа нагирхой діаух юртана. Ахъасте иш тайп - тайпара бытовой тІулйахаш ду пункт, баин. Цудухьа дешдо Совета чІу тІулаюха районе а городе а аха беташ хул дех.

Ноиика капиталын вложенеш яь де дезаш дац ланхе вай дувцараш. Юрта Совета депутаташ, колхоза кулгалхой хоьабелча хьадо йиш йо-лаш хІамаш да уьх. Тхаьша хьажа, бесса хургдар юрта сиг-бат. Эггара вогІа дар да наха шоаш бахача моттигашка хьабе бохк ца хилар.

Болх бе йиш йола 846 сар вах ухъаза. Царех ахаш мара юрта ухъача учеждениеша, колхозе болх беш бан, болаш ба. общественно - пайдачеча бахьаь кІехкараш а. Гуш ма хиллара; из сиха оагиІаІаца дешаш тІулаюх да. Бакъда, юрта Совета инспектор-ревизор дола поздрадаІа болх беш йоба да эвеньяш вІашагІЬйохиа. ТІаниха мегаиий колхозе. кхыча долаш боахьаниша санна, тхьашка хеде е нохкарий леладеГ? ДукхагІа леладеь йиш яр ухъаза доазанда. Уж ТІаниха ду кхыдола хІамаш а шортта кораДоагІарца. ХІаьта из вІашТехьаданкхара эггара чІоагІарІа шоаш чиъяза доаш ма йиш — йІаьхий дьяпеш болх хьабе шортта наьх. Алхъастеча гоннахьа, вай ланхе ма аллара, я шорт-та ткъе. Цхьа дукха тІоаІ хьонк. Из хІара шера юрта-хоша хьа а боакхкаш бохка діаьхьуьх Грозне, ХІирашка-хьа, Черсанчакха. Уьхаа из чакхбеккхачобеллаш цех хьае хала мичал. Шортта хьу хиллча бахача наха коа-варта ваш хІамаш хьаелга вІашТехьданкхи йиш яр! Я. Эшар да цу деша массане а цьхьатарга дог лазар, яхьчухьара «вота» а вена хьадарга да а хьежаш, хьакъагІа ресурсех ма хул-та дикаГІа пайда эцара юрта Совето, депутаташа, колхозо тахан шоаштта низ кхоачар шоаш хьадар, ахь я вІала деш-ца, тІулаюх меттахьа дакхха хьажар.

Х. ШАДИЕВ.

ДИКА ЛОАРХІАБУ

Промыслови геофизика СКТБ радиоаппаратура монтажницаша Данилова Валентина Павловниа, Гаршунова Елена Васильевниа цу цхьан моттиге Хіаране къахьега пхиІТа - пхиІТа шу диъад. Цу шиннена а енна коммунистически къахьегама удар-ник яха сийлен ниІи. Цу ЦІера сий хьадаиза ла-нха лоаттадеу цар. Цхьаккха смена дІаяхІитад монтажницаша шоай нормаш 120—125 процент кхоачаш ца еш. Цул совгІа шоаш хьаеш йола продукци тІехдика мара хи-лийтад цар. Цудухьа шоай тамагІа а дац продукци арахецца бокъо енна йохье хьалха латтача монтажницашта.

СУРТА ТІА: электромодулятораш ВІашагІЬйохиан ба монтажницаш В. Данилован Е. Гаршунован.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

БАЛХА ХА—БАЛХА

Из проблема къоастагІа, балха хІамаш бизза пайда нІбара тІерзаяь дукха ме-роприятеш чакхъяьккхий цун председатель Киричок Иван Григорьевича. Общества доаІ-ваьшхоша къьхьегамхоша юкъе дукха кхстама болх бу юрта бохабу малараш ца мелиІабар, ун мелараш мел доккха ре доал діаХайт. Болхлой ВашагІ а техе, коллективно салала кхувл. Цу тІулаюхаша балхапара безам совбоах, хІараваР ше-ше тІалат валар а кхераш, балха хІамаш бизза пайда эца тІерг.

Балха тІара муьхьа долча деношка — шоаш салоІаш болча деношка — социалъ-быта объекташ хьалъеча ха ца хьегаш цхьаьнга болхо, нІженерно-технически болхло, тІулаюхера сар висавац ухъаза. Цудухьа Автурс цар хьалъяьл шоашта салалара йоло балха. Цу масало а къьата хьахьокх балха хІамах бизза пайда эца тІергаш предприятеца хІаране - хьа-ларе къьахьегІа.

Смене къьахьегама вахьа латташ боаца профсоюзни, комсомольски организацеи активисташ, халъза тІехьо-жамхой, яхье хьалха латта болхлой хІара дийнахьа, сменаш хувцалуьча хана про-водной диспуттеш дІаяхьа тІулаюхьа къьхьегама дисциплина телхаераш малаш ба хьоажаш. Ухъаза хьалтеха доаллача улга тІа цар дІаялор тІехьа-ка комисси. Хьалха дІаяхача ха-на молаш мел хиннараш профилактически учете отт-ебыб ца (Іаьй шера уж са-сана ба боаш 26 сар вар ухъаза, хІаьта ухх шера шийтта мара висавац).

— Уж тІехьарча ухьаь шереи ах шереи цхьа мотти-тар мара нийсьенна-ш тха заводе менна а волаш болх-до балха вена, — йоаь пар-бюро секретара Зацепин Виталий Викторовича. Пред-приятерча производственни-кех эггара дикаГІарех цаГ доаралор цар шийтара ца-Іаллг далорах тІоаІа юхьыкрж этта хала долаши из хиларах цун цІи яьккхазар Виталий Викторовича. ХІаьта а цу тІулаюхьа «ЧП» лаьрхІар завода берригача болхлоца. Цу сахьате арахийнар «ком-сомольски прожектор», цо цхьаьнга цеца болхлой кокъарча собране дийцар из тІулаюхь, доагІГаш бола бехк бир тІалат ваьнначоь, бетта ТІаьнга хьаьта премии кхоачар-лагІа доа алапин, цар дуьг-сгіадар.

Менна е малара тІехьа прогул я» производственни-кех балха тІера ца дувлий-тара тІоаІа къоьсам лоаттадеу «Трезвость» яхача завода-дерча общества. Цунна ву-воаІа 150 гаргта болхло, ши-

женерно-технически болхло. Общества болх дика ВашагІЬехьбаьккхаб цун председатель Киричок Иван Григорьевича. Общества доаІ-ваьшхоша къьхьегамхоша юкъе дукха кхстама болх бу юрта бохабу малараш ца мелиІабар, ун мелараш мел доккха ре доал діаХайт. Болхлой ВашагІ а техе, коллективно салала кхувл. Цу тІулаюхаша балхапара безам совбоах, хІараваР ше-ше тІалат валар а кхераш, балха хІамаш бизза пайда эца тІерг.

Балха тІара муьхьа долча деношка — шоаш салоІаш болча деношка — социалъ-быта объекташ хьалъеча ха ца хьегаш цхьаьнга болхо, нІженерно-технически болхло, тІулаюхера сар висавац ухъаза. Цудухьа Автурс цар хьалъяьл шоашта салалара йоло балха. Цу масало а къьата хьахьокх балха хІамах бизза пайда эца тІергаш предприятеца хІаране - хьа-ларе къьахьегІа.

Смене къьахьегама вахьа латташ боаца профсоюзни, комсомольски организацеи активисташ, халъза тІехьо-жамхой, яхье хьалха латта болхлой хІара дийнахьа, сменаш хувцалуьча хана про-водной диспуттеш дІаяхьа тІулаюхьа къьхьегама дисциплина телхаераш малаш ба хьоажаш. Ухъаза хьалтеха доаллача улга тІа цар дІаялор тІехьа-ка комисси. Хьалха дІаяхача ха-на молаш мел хиннараш профилактически учете отт-ебыб ца (Іаьй шера уж са-сана ба боаш 26 сар вар ухъаза, хІаьта ухх шера шийтта мара висавац).

— Уж тІехьарча ухьаь шереи ах шереи цхьа мотти-тар мара нийсьенна-ш тха заводе менна а волаш болх-до балха вена, — йоаь пар-бюро секретара Зацепин Виталий Викторовича. Пред-приятерча производственни-кех эггара дикаГІарех цаГ доаралор цар шийтара ца-Іаллг далорах тІоаІа юхьыкрж этта хала долаши из хиларах цун цІи яьккхазар Виталий Викторовича. ХІаьта а цу тІулаюхьа «ЧП» лаьрхІар завода берригача болхлоца. Цу сахьате арахийнар «ком-сомольски прожектор», цо цхьаьнга цеца болхлой кокъарча собране дийцар из тІулаюхь, доагІГаш бола бехк бир тІалат ваьнначоь, бетта ТІаьнга хьаьта премии кхоачар-лагІа доа алапин, цар дуьг-сгіадар.

Менна е малара тІехьа прогул я» производственни-кех балха тІера ца дувлий-тара тІоаІа къоьсам лоаттадеу «Трезвость» яхача завода-дерча общества. Цунна ву-воаІа 150 гаргта болхло, ши-

Тіехдика къьахьегаш ва обьединени Грозненски ТЭЦ-ьн къьахьегама ветеран, слесарь, комсомолан секретарь удаяник Зибгер Игорь Анисимович. Тхьаьи шт шу гаргта ха я из ТЭЦ-е бохь бола воаш. Цун производственни толамаш белгал а доахаш итташ мьхьера совгІаташ, сийлен грамоташ, ахчан премеш тІаьхьа цунна. Дукккача шерашна шо Іоаьь оьмг дог

болалу болхлой. Цудухьа берригча болхлой шоай хан-нахьа хІама диз чакхбоал, балха минуташ а йоаьш цар хьаьта. Къьахьегама дисциплинах, балха хІамаш производственни мощностеи бизза пайда нІбара доза деша кастаста дувц болхлой юкъарча собранешка, производственни совещанеша. Ма ланхе белгала мел ялха мер-приятеш чакхбоахьа хьалха латт коммунисташ, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеи активисташ.

Иштта шоай къьахьегам ухтамца ВашагІЬехьбаьккха, балха-ха йинза балхата діаяхийтара ерриге шоай тароташ оагиІаІьяха хьинарг къьахьегама заводерча производственнаша башха-дина толамаш доах шийтталагІча пятилетка хьалхарча шера. Цхьаьнга бутт - діабахийтара цар шоаш тІаийца дехкарш дикаа тІехьохучаш ца деш. Цудухьа республикерча промышленина предприятеташ - кокъа ха-яхье уж шера цкъа санна массеччаза хьалхара мот-тиг а хьожаш, цунна еннай КПСС обкома, Нохчи-ГалгІай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома карара кара тела Це байрах, иштта республикан-ски сийлен ТІа тІа е къьхьай цу предприяте коллектив. ГІадиуган да діабахьа-ча бархІ бетта цо гойта про-изводственни къьхьамаш а. Паччахьлихен планаш совгІа потребителашка ехнай 27 зоар сома маьхьа тайп-тай-пара продукци, задолж сов-гІа архийнай 143 зоар сом-мах бола товаррни 68 зоар сома маьхьа нормативно-чле-нени продукци. Къьахьегама оьсарца къьхьегІа дакъош яхоьш ахи процент гаргта тІехьхоачашъяьй. Иштта ди-на да цу уьх кхы-мел доза тех-нико-экономически хьожа-маш а. Шоай производ-ственни толамаш денгара ден-га дикагІа хулийташ къь-хьег предприяте болхлоца уьх бетта а.

Уж толамаш доахача хьи-мара дамъа а доаІаш, социа-листически яхье хьалха лат-таш хилгача белгалъяьлла я Чечено-Ингушски Автоно-мичча кулгалдеча электронно-монтажни цехеи вохиххгІ-вола мастер Мамаев Шабу-тина Мусудинович карге лат-тача слесарнр-сборочни участ-кан коллективаш. Хіаьта за-водерча бригадашта юкъе ьяржача яхье хьалха а лат-таш, даим Іаийца дехкарш тІехьхоачашдеш хьайоаГІа Новицкая Валентина Василь-евнаи Мостовой Анатолий Алексеевичаи, уьх латтача радиомонтажницийн фрезе-ровщикийн бригадаш коллек-тиваш. Балха хІамахи произ-водственни мощностеи биза-на пайда нІбар балха тІехьа-цар ВашагІЬехьдоал хІара сме-нагІа нормаш 120 — 130 процент кхоачаьлъе. Белгал-дакъош яхоьш ахи процент-ца еш йола продукци цар дика-тІехдикеи мара ца хулийтад а.

Б. КОСТОЕВ.

Письмо лерагІа

БАКЪДАР ЦА ЛОВШ

Редакцех чІоагІа бекх боакхкаш, цІийкара письмо дар уьх деношка тхога кхьаІар. Малгобекски техническа транспорта управлене кхоачаш-тане отдела начальника Х. Мурузиева яздора: «...Соахкара ГІалаташъ яха статья оаш кепатохар бахьан долаш балхара ДІаваьккхан со. Цуьн корреспондентаца цІи бакъдар керданчохьене ВашагІЬехьсачаш бакъда марта яьхь хІама дацар. Цу хана денз доаца бахьанаш лехаш со балхара ДІаваккха ГІертташкона ТІехьавалар управле-не начальник А. Чурилов. Ше яхар кхоачашдеш тІехьара приказ а тохар сох тешам байнаб. Дех ка-шпупгара бакъдар а харцдар а къоастадеГа, из мишта теха приказ да хьожийтар».

— Из статья оха кепатохай 1986 шера 12 апреле. Цу тІа авторо, дувцар Малгобенски УТТ бехнагІа Малгобенски НГДУ, УБР болх хотьяГІа бухарах. Авторо хьахьекхар меххлать-тахошка ДІа ца хоаннаш масса трактор, автомашина, экскаватор Вчера. Масала, дувцара шера Малгобенски УБР-е транспортнинкашнара экскаватор йисай.

Чоана тІа тух хьарцар санна дар статья тІа ДІахо изда хьинар: «ЦхьаьнгА кулгалхо хул объективни а субъективни а бахьанаш лехаш бехнагІа кІалхара вала ГІерташ. Из динзар Муруж-жева. Вехне малав ашна дьяча хаттара цо хьалдан доагІаш долеи жоп лелар-«Тхо тхоаш мара яхьи сар ваш бехне».

Нийса аьлар, ишшта жоп дала а ший тайпара денал эш.

Критика еаш воацача кулгалхочо ловргдолаш динар уж денош. Чурилов а лаьй-зар. «ЦІа]а доаллар» нахал доаккхаш вола отдела па-чальник ший моттиге ДІаот-таве хьархІар цо. Из мишта кхоачашдеш лохегІа дувцарг-да вай. ХІаьз хьожаргда статья араьнначуул тІехьагІа предприяте мишта болх бабб.

МИШТА КХОАЧАШЪЮ ПЛАНАШ?

Уьх шера хьалхарча этогех МУТТ-на еннай КПСС горкомеи горисполкомеи ка-рара - кара тела ЦІе бай-рахх, дика болх бу аьнна бел-галъяьккхай из «Гроэнефть» объединене хулгалдаш. Предприяте - кхоачашъяьй бархІ бетта планаш е. Кхы бу эш?!

Иштта хеташ къамаьл дар «Соахкара ГІалаташ» яха статья ювцаш хиннача партбюро заседане - коммуниста Чурилова дьяр я. ЦхьаьнгА-ча предприятие ткоачашъяьй планаш яцар, болх тоабара дина дисараш-дар. Дувцаюх экстаргбор-ман Іо а ядалъяр яз. Чу-рилова кхета лаьцар. Балха-Та дола кхоачамбоацаш-дар ДІадахара тІаберзабаннаш цо ходленгара цІи. ГІаннаш кхоачашбоа, УТТ бехнагІа мехиадьтахой, буруп тохарй болх хІанз - а ювгаГІа бупл. Чанхбаьккхача 8 бетта МУТТ дІа ца йохийташ йитай 4500 совгІа машина а трак-тор а. графикаГІа лелеш ваатовн а пассажирск а ав-тобусаш, тащ подъемникаш, спецтехника. Мехгадьтах-хошта транспортш цІ тоъача хана, тІаихаьл-кхьаьчаЧо оат-халаш дІаккхуьлш, вІашагІЬ-ньккха латт 25 автомашина. УТТ приписнаш ешш моттиг-таш хиннаЙ. Уьхаза болх бёш бола нах летиъ оаш та деношка болх бе бешш хул тхо, яхаш. Цкъа хинна ца Іеш, хІара шоаттех кІиранн дийнахьа хулаш хІама да из.

Болх бара коэффициент лаккъара предприяте баланс-се ДІа а ца оттаеш болх байтаб, кора хьайдаьна шин «МАЗ»-ара, «КАВЗ» яхача автомашинага. мехгадьтахошка ДІаенна болх беш я «Т-100 М» марта йола списаи йь трактор. Техспасюртара хьежача, цу номергІа хила еза Т-130 яха трактор, из вІашагІЬькхай.

Техника лелаеча боаллача кегарах дувцача хьоа па йитта яръяа Малгобенски УБРР болх беш йола «РАФ» (№ 96-99). Цун техпаспорт ГАИ дІа чу а луш, списаны яь я из машина, экономараи а ший яь. болх бе бесача кхыча машинах хьа а яьха ткъйтаехка я.

Тишгьеллай аьнна учете дайоахача машинашца ма-ловзаьлаеш лелаеш хІлар хьа-хьокхаш кхы а масаллаш кхувла йиш я.

1983 шера бе боаГІа болх баь яьнай тІаьнга баланса тІара ДІалыкхай автомобиль «УАЗ-469» № 83-31 ЧИГ. ДІахо фу хиннад цох? Цу хаттара раьза ваьд А. Чури-лов.

— Хьо валекха пхи шу хьалха, из дош техка лат-таш да. УкІаза ха-лаха-ма дац хьона. Машина оат-халаш складе ДІаучеший, — йоаь по.

Техача ручадоал бакъдар шиттта доаиндза. Из ма-шина - вІашагІЬехьа яц, цул совгІа цун чарх а сеца яц. Ювцаш йо-ла «УАЗ» тІачІоагІьяь хиннаЙ нньхьашна лелара кхо-рамаьле хоаеш волча вок-хкагІча инженера А. Д. Ба-рахоенна. Цо йоаь, № 83-31 йола автомобиль А. Чурило-ва а ларах Чечей-Балкарской АССР Чегем яхача горде ремонт е йигар аз, тІехьагІа цох фу хилар сона хац.

Из бакъдац да 1983 ше-ра 6 декабре управлене гІола-тех тоъача ДІаяхьа а: «УАЗ-469» яха автомобиль Че-гемски АГЗ-е капиталын ре-монте ДІайига а юхь цІа йоаьлаь. Цунна из-ре-монте водитель Бадуев Мухьмада Мувса Чеге-ме командировке вахийта 1983 шера 6—20 декабре хьачаЧалца».

Приказа ЦІал кулг яьлъ-да А. Чурилова. Цхьа-бакъда, из «вицвенша» ре-монт е йохийта машина бел-галъяьккха. Цудухьа автомо-бола наччахьлихен а ин-вентарин а номерашъ, сери из ца еш йитай цо. Из дать-дене а «УАЗа» ремонт яра управление кассера 1780 сом тоъача ДІаденна. Из дерригга ручадаккха Чурилова яххан-са бесса йоккха говзал йола детектив везаригар. гучча-ьяь хьатт ОЬарсату безам хилча. Ихетадеш цаи цу ле-шага хьана денхаринйла ба-раша хІанзала из дош хІана техкалаш. Ишгта ихетаеш цаи цхьаьна а. Бухгалтера да ювцача машина хьалхаш-кара а тІехьашкара а тІаьш-силаде ДІакуьдениад, аьнна до-кументаш. Автомобиль йа-шагІЬьяькха ца хилча мича-ра енай уж оатхалаш?

Цу тайпара яйна ДІаяьл-най № 34-70 ЧИГ йола яхьа цхьаьнга а «УАЗ».

КУЛГАЛХОЧУН «МАСАЛ»

Ше кулгалдеча предприя-те А. Чурилова безам бар леладараех дувца дукха да. Хьадеш хІама доаташ, фи-нансови дисциплина техха-ш бахьа хьаййца яьх цкъа лелаваьа Малгобенски № 9 йолча юьъерча школа педи-гог Б. Гаевзетдинов. Цунна дукхагІа ахчаь телар духьа 5 разрида малнр ва аьнна от-тадаьь, хІара бетта 126 сом тайпнад. ШиЙ тІулаюх а дац, деш хиннедан Чурилова. 1980 шера заявлени яьлъю цо № 9 йолча школе кха-хьегача урокаш хьеха ше-ДІаяьа, аьле. Бакъда, Чури-лова мегта школе болх бешш хиннараш цу тІулаюха цхьаьнга а тайпа образова-ташш болхлой И. Буренш А. Белкини хиннаб, Паччахьл-хеп кассера 2000 сом гаргга хьаййца тарт. ЦхьабанІда, цар тІара доагІа - пархІий-на взносаш ДІадала биидулп хиннаб коммунисташ.

Сутарвашначча А. Чурило-ва канцкулаш йолча хана-таш ДІаоьхьа ший во бахьа хьаьп, цунна іоилдаГІа раз-ряд а оттайий.

Управлене начальник ле-лаваеш йолча случайни ма-шина гараже ДІа па оттаеш шераш доах.

— Из бокъо еннай соча «Гроэнефть» объединене го-ГІеральни директора заме-стителя А. Сардалашвиле,— йоаь цо.

Хоеш дац цо из автомо-биль мича а сенна а хехи Январь — май бетташка цхьайтаза Орджоникидзе хинчая, Назране, Прохладне, Беслане яхаь. Лимпгал тех дукхха а эзараш километ-раш ниЬ баьб. Фу де хийкай автомобиль? Цунна да-на жоп долаш вац яз.

Цийна тІачІоагІьяьча слу-жебни машинех тоъам а па хулаш, управлене кхыйола автотранспорт балха тІара йоаь. Чурилова лелаеш гІу-лаяь денз пхиТТ № 22-25 ЧИТ йола «ПАЗ» яха авто-бус.

Кулгалхо дукха деашш хи-лар хьаьхокх цхьаьнга цхьа масал доаладергда вай. «Гроэнефть» - а объединене гІолла приказ а техе, ДІа-хайтадар лоаттае сазала ба-раме МУТТ техпнча ца ло-аттаЛрах управлене кулгал-хошта 13-ГІа алаш лучча хе-на 10 процент тІера дакхха, ма-ьлъяьна. Хіаьта А. Чурилова из приказ арадаларгда а ца хьеиаш, шоаш дина болх бабб аьнна аларена кхы а 50 процент Іотлатох, цхьа-бакъда, приказ арадалынча-чул ТІаьхьа 10 процент мара тІера Іодаяхаш. Да-че, кулгалхочун киса дус 124 сом.

КІАЛ КИИЛЕ ЙОАЦАШ

Къамарга этта ХІама сан-на новкъа вар А. Чуриловна ше лелаеш гуш воло экс-плуатаце начальник.

Ма-ьлъяьна, цунна ше хоьш кер банкха. Кхы летъкъарвоацаш фуннагІа - моллагІа дац из постара ваккхаша ваРгвоацаш дар ГІулаюх. ДІайолаьелар цар, бахьанаш лехар. Къ-маьлацкара ГІулаюхашна во-алаш, Муружев во кулгалхо-ва, аьнна хьалхара приказ техар 1986 шера 18 июне. Эксплуатаце начальник бехке вора уж шера 16-ча мае 11 автомобиля 29 мае 9 ав-томобили гараже бийса яь-яха чулхха яь, яхаш. Мича хиннай уж? Цу деша жоп луш оттаяь аьт я МУТТ-на директора инженер Н. Бу-дайчев юкъе а волаш, хин-нача комиссе. Акта ТІа за-даьл юнаш йола автомобили-ган водителеш кой бийса йоаннхаш хиннай, аьнна. Из бакъдац. «Малгобенефть» НГДУ начальника замести-тель Б. Албогачиева, Мал-гобенски УБР начальника заместителя А. Барахоева йоах уж машинаш шоай да-заннка бийса йоаннхаш хин-най, Іойсассе вІашТехьа ца доалаш, Из ухъаза хьалха нийслуш а дац.

— Сакъердаме лар тІехьа-гІа ГІулайчиева сога ДІи-цар, — йоаь Б. Албогачиев-ева. — Автоманинаан база яха хиннай хІана аьнна ІаяхІ-ш ягаш тІоагІа сох бехк боак-хаш вар из.

Бакъдар мичаб? Водитель кой ка е бийсана хьовхаш Іо ца доаседаеш предприя-тей базашка лаьттай уж? Машинаш гараже чулькха ший хьожаш хиннача комис-се членаша А. Барахоева, М. Пешехоева, К. Котгоева йоах уж машинаш базашка лаьттай е водителей кой хиннай тхо хьежадац. Цу ихьаьне из дувцаш кулгал а ядаеш спрашаш ешшаб.

Цу приказ сел дукха дувца дезацар тешам баЙ-наб, аьнна сар балхара ДІа-ваннкара цоллагІа техача приказа тоъ кІийле хиннаЙ ецаре... Кертера бехк ца ба.

Шоллагіа бола бехк: ший-гІа ДІаьанначуига ладувІаш ваьт, ДІаяхитачара хьа а ваьш, техника - ГІамчакъа хьежаць моттиган я, аьннад приказа ца. «Малгобек-нефть» НГДУ хинна яран балхара хьа а яьккха, Ас-риева ЦІерагІча совхозе яхийтай. Бакъдар ишгта да. Шьаьра хов А. Чурилова ухъаза ший болхло бехке воаилгга, парте горкомо еш-на задани цо ихоачашъяьлла. Из ишгта долга хьахьокх-хан документ доаладергда вай. Парте Малгобенски горкома промышленно - транс-портни отдела заведующе Мамилова Чурилова яздаь-на кахьата ТІара дьякхьа-вопи да ер.

«Нов. Чурилов А. П. 6.7.VIII.86 ш. Ахриева ЦІерагІча совхоза транторни яран ялар дех горкомо ухъа-за хьаьпьи латта сеннан сн-гагІа хьаьпььяьккхара. 5.VII.86 п.».

Балхара яран мукъаяьлий-тар из МУТТ диспутаеце начальника Х. Муружева де-лар дарах, яхаш яздУ «Малгобенефть» НГДУ керттерг-на инженера Балаева.

Кхы дІаоз дувца дезий ма-лагІа кІийле йолаш, мишта техка да шоллагІа доаи при-каз а? ЦхьабанІда жоп да-ларе хьежаш цхьаьнга да. Харцдахара ниКъ лаьца, ший-на хетар чакхдаккха ГІерташ хьувза кулгалхо хьаллаьдар малаш? Ухъаза этара хьалха бехк банкха боагІа «Гроз-нефть» объединене профко-мах. Х. Муружев МУТТ профкома член ва. цунна бехк бе йиш яь профкомага на хьаттача. А. Чурилова ший профкомага ца я оалаш, объединене профкомага де-лар Х. Муружев администра-стративни бехктеххаме оза бокъо ларар. Балхара ДІабо-кхкхача хьаьпьи ца ба-хьатта дац по МУТТ проф-комаи. ШоллагІа а из бокъо ду цунна объединене проф-комо. Фу дац, из ца ба-ке ва хьо, аьнна цхьа доп ца оалаш. Лаккхе латтача профсоюзни организацеи бал-лара ДІавоаккхийт профкома член.

— Чурилова Іолздаьр тхона тоъам болаш дар, — йоах объединене профкома председателя Р. Бабаева. Тхоашкара ГІалат дьяннадле, из тоаде хьокхарга тхо.

Йоккха партийни организа-ции Н МУТТ Кхоастехкеи цар, — йоах Б. Албогачиев. — Автоманинаан база яха хиннай хІана аьнна ІаяхІ-ш ягаш тІоагІа сох бехк боак-хаш вар из.

Бакъдар мичаб? Водитель кой ка е бийсана хьовхаш Іо ца доаседаеш предприя-тей базашка лаьттай уж? Машинаш гараже чулькха ший хьожаш хиннача комис-се членаша А. Барахоева, М. Пешехоева, К. Котгоева йоах уж машинаш базашка лаьттай е водителей кой хиннай тхо хьежадац. Цу ихьаьне из дувцаш кулгал а ядаеш спрашаш ешшаб.

Цу приказ сел дукха дувца дезацар тешам баЙ-наб, аьнна сар балхара ДІа-ваннкара цоллагІа техача приказа тоъ кІийле хиннаЙ ецаре... Кертера бехк ца ба.

Шоллагіа бола бехк: ший-гІа ДІаьанначуига ладувІаш ваьт, ДІаяхитачара хьа а ваьш, техника - ГІамчакъа хьежаць моттиган я, аьннад приказа ца. «Малгобек-нефть» НГДУ хинна яран балхара хьа а яьккха, Ас-риева ЦІерагІча совхозе яхийтай. Бакъдар ишгта да. Шьаьра хов А. Чурилова ухъаза ший болхло бехке воаилгга, парте горкомо еш-на задани цо ихоачашъяьлла. Из ишгта долга хьахьокх-хан документ доаладергда вай. Парте Малгобенски горкома промышленно - транс-портни отдела заведующе Мамилова Чурилова яздаь-на кахьата ТІара дьякхьа-вопи да ер.

«Нов. Чурилов А. П. 6.7.VIII.86 ш. Ахриева ЦІерагІча совхоза транторни яран ялар дех горкомо ухъа-за хьаьпьи латта сеннан сн-гагІа хьаьпььяьккхара. 5.VII.86 п.».

Балхара яран мукъаяьлий-тар из МУТТ диспутаеце начальника Х. Муружева де-лар дарах, яхаш яздУ «Малгобенефть» НГДУ керттерг-на инженера Балаева.

Кхы дІаоз дувца дезий ма-лагІа кІийле йолаш, мишта техка да шоллагІа доаи при-каз а? ЦхьабанІда жоп да-ларе хьежаш цхьаьнга да. Харцдахара ниКъ лаьца, ший-на хетар чакхдаккха ГІерташ хьувза кулгалхо хьаллаьдар малаш? Ухъаза этара хьалха бехк банкха боагІа «Гроз-нефть» объединене профко-мах. Х. Муружев МУТТ профкома член ва. цунна бехк бе йиш яь профкомага на хьаттача. А. Чурилова ший профкомага ца я оалаш, объединене профкомага де-лар Х. Муружев администра-стративни бехктеххаме оза бокъо ларар. Балхара ДІабо-кхкхача хьаьпьи ца ба-хьатта дац по МУТТ проф-комаи. Шоллагіа а из бокъо ду цунна объединене проф-комо. Фу дац, из ца ба-ке ва хьо, аьнна цхьа доп ца оалаш. Лаккхе латтача профсоюзни организацеи бал-лара ДІавоаккхийт профкома член.

— Чурилова Іолздаьр тхона тоъам болаш дар, — йоах объединене профкома председателя Р. Бабаева. Тхоашкара ГІалат дьяннадле, из тоаде хьокхарга тхо.

Йоккха партийни организа-ции Н МУТТ Кхоастехкеи цар, — йоах Б. Албогачиев. — Автоманинаан база яха хиннай хІана аьнна ІаяхІ-ш ягаш тІоагІа сох бехк боак-хаш вар из.

Бакъдар мичаб? Водитель кой ка е бийсана хьовхаш Іо ца доаседаеш предприя-тей базашка лаьттай уж? Машинаш гараже чулькха ший хьожаш хиннача комис-се членаша А. Барахоева, М. Пешехоева, К. Котгоева йоах уж машинаш базашка лаьттай е водителей кой хиннай тхо хьежадац. Цу ихьаьне из дувцаш кулгал а ядаеш спрашаш ешшаб.

Цу приказ сел дукха дувца дезацар тешам баЙ-наб, аьнна сар балхара ДІа-ваннкара цоллагІа техача приказа тоъ кІийле хиннаЙ ецаре... Кертера бехк ца ба.

Шоллагіа бола бехк: ший-гІа ДІаьанначуига ладувІаш ваьт, ДІаяхитачара хьа а ваьш, техника - ГІамчакъа хьежаць моттиган я, аьннад приказа ца. «Малгобек-нефть» НГДУ хинна яран балхара хьа а яьккха, Ас-риева ЦІерагІча совхозе яхийтай. Бакъдар ишгта да. Шьаьра хов А. Чурилова ухъаза ший болхло бехке воаилгга, парте горкомо еш-на задани цо ихоачашъяьлла. Из ишгта долга хьахьокх-хан документ доаладергда вай. Парте Малгобенски горкома промышленно - транс-портни отдела заведующе Мамилова Чурилова яздаь-на кахьата ТІара дьякхьа-вопи да ер.

«Нов. Чурилов А. П. 6.7.VIII.86 ш. Ахриева ЦІерагІча совхоза транторни яран ялар дех горкомо ухъа-за хьаьпьи латта сеннан сн-гагІа хьаьпььяьккхара. 5.VII.86 п.».

Балхара яран мукъаяьлий-тар из МУТТ диспутаеце начальника Х. Муружева де-лар дарах, яхаш яздУ «Малгобенефть» НГДУ керттерг-на инженера Балаева.

Кхы дІаоз дувца дезий ма-лагІа кІийле йолаш, мишта техка да шоллагІа доаи при-каз а? ЦхьабанІда жоп да-ларе хьежаш цхьаьнга да. Харцдахара ниКъ лаьца, ший-на хетар чакхдаккха ГІерташ хьувза кулгалхо хьаллаьдар малаш? Ухъаза этара хьалха бехк банкха боагІа «Гроз-нефть» объединене профко-мах. Х. Муружев МУТТ профкома член ва. цунна бехк бе йиш яь профкомага на хьаттача. А. Чурилова ший профкомага ца я оалаш, объединене профкомага де-лар Х. Муружев администра-стративни бехктеххаме оза бокъо ларар. Балхара ДІабо-кхкхача хьаьпьи ца ба-хьатта дац по МУТТ проф-комаи. Шоллагіа а из бокъо ду цунна объединене проф-комо. Фу дац, из ца ба-ке ва хьо, аьнна цхьа доп ца оалаш. Лаккхе латтача профсоюзни организацеи бал-лара ДІавоаккхийт профкома член.

— Чурилова Іолздаьр тхона тоъам болаш дар, — йоах объединене профкома председателя Р. Бабаева. Тхоашкара ГІалат дьяннадле, из тоаде хьокхарга тхо.

Йоккха партийни организа-ции Н МУТТ Кхоастехкеи цар, — йоах Б. Албогачиев. — Автоманинаан база яха хиннай хІана аьнна ІаяхІ-ш ягаш тІоагІа сох бехк боак-хаш вар из.

Бакъдар мичаб? Водитель кой ка е бийсана хьовхаш Іо ца доаседаеш предприя-тей базашка лаьттай уж? Машинаш гараже чулькха ший хьожаш хиннача комис-се членаша А. Барахоева, М. Пешехоева, К. Котгоева йоах уж машинаш базашка лаьттай е водителей кой хиннай тхо хьежадац. Цу ихьаьне из дувцаш кулгал а ядаеш спрашаш ешшаб.

Цу приказ сел дукха дувца дезацар тешам баЙ-наб, аьнна сар балхара ДІа-ваннкара цоллагІа техача приказа тоъ кІийле хиннаЙ ецаре... Кертера бехк ца ба.

Шоллагіа бола бехк: ший-гІа ДІаьанначуига ладувІаш ваьт, Д

МУГIАРЕРЧА БОЛХЛОЕХ ЦАI

«Малгобекнефть» НГДУ цхьоалагIча мехкадуттахоь газ йоахача цехе дика воззаш ва вокхачIиола оператор Матиев Юсупа Мусад. ЦхьаъттаглагIча пятилетке башха толамаш дахарах «За доблестный труд» яха медаль ешнай шуйла. Вокъонца вона мехкадуттахоь хинна дIаоттара цо хьабена янкъ биьхех халеп бу. Дукха къхьега дийнар цун тIехь йоахача, цул тIехьагIа промышленни предприятеша. «Малгобекнефть» НГДУ из балха вера 22 шу хьалха. Шиъ пинача оамалашца, новкъосташца товши Iимерзеи хилариа, шийна тIабилда моллагIболх болх пIен дизза кхоачашбеш хиларца, мехкадыттахочун массе а тайна говзал карезаре гIертар тIакхувш хиларца чоагIа сий даздар Мурсай мехкадыттахоь коллективе.

Дуккхача шерашца сквалжашта гIулакх деча вахтови балха тIа волаш нъехьегап хилар из. хIалта ййс шу дизад мехкадыттахоь доахарий цхьоалагIча оригаде из кхъехьегап вола. Геттара Iуйрийна гIеттерший тайпара цIей долаш санна дог гIоздьяьна волаш балхе вода из шийла. Iажап, хьачап, эстеп, тоачап, цхьоала сом. Мах бай а варгвоапш бокхача лоарIхIама я хьу хIп ца лакъайтара. Из дерриге па лакъайтIа а. Iалъамате унахуIена я хьунаIа. Цудухьа цун мах бавартап цIакха а.

Сий деш бе вай мехка хьунца дувзадена салхаш деш, цига кхъехьап бола нах. Цар цIей да хьун болхлочун ди. Цунна сийленца пантъбахара доцкаш декъаран цун мел йола произведеп. Тахан а тIехьа бокхача бе-замина наха ешап а школьни программина Iомкеп я я. тIемах лаьца йола цун произведеш.

Даймехка тIем тIа вахале парте Нохч - ГIалгIай обокх кепайбозп отдела инструктор вар Зязиков Бахьаудин. Дахьенна: яхерам тIаэттача 1941 шера июль бетта новкомате заявлени я какий ший лоIамагIа тIем тIа вода из. Цхьабанза, тIем тIа яхачале Менделянске подитболхлой курсаш йоахап хуп из. Ту хана цун доттагIап тоссалу, цига шийна цхьана дешап хинхача, тIехьагIа гIорвавп на цIкхемча тагасни воагIа Муса Джалилдан.

Уж шера 12 феврале арадьначача «Литературни газета» тIа нетатеп да «Муса Джалила довзанна хинна письмо». Цу тIа цо ялдьеп ер мугIарап: «...Нийса ши ден ши бийсеп дьяьнкар оаза Москве полхапп новкъа. Цкъхьар 10 январе 1942 шерашкахь тIем тIа яхача. Бийса яьккхар Файзи волча. 11 январе панхье а тIем тIа цхьа-жадар тхо. Цу дийнахь новкъа довла деваш дар. Зязиков. хьагучох, новкъа вахна яхь веза. Из Калининск фронте хьожавап. ХIалта со Юго-Западни фронте хьожавап..».

Калинински фронте «Даьхен воI» яхача фронтовой газета корреспондент, партийно-комсомольски отдела начальник волаш тIом бу Бахьаудина. МоастагIов дукхьала эттача советски бIухой майрари денали газета тIа дунцара, эттара чоагIарга тIемаш латтача мотт игача хуп из.

Ишшта кхоачашъьай къонача гаьнашта доалдара пачхахьалхен план а. Хьалха Дайхача хана хьу ший ъьчеча пийслуш йоа отходаш пай-да а ца эцап Дайхувсар. Хlанз дарех мехлеспоза цекашна хьаю пиршотрефа пъдеп-деп.

Цкъхьа эпа товарап эрасхецара барХI бетта план 107 процент кхоачашъьай мехлеспоза коллективо. Арахийца пиршотрефа пъдеп-деп 279 эзар сома маьха я. Процдухди цкъхьалъийкара пачхахьалхен план а 111 процент кхоачашъьай до. Планал совгIа хдалъа боахама дIайкхачийтай итташ эзарап сомий маьха тайп-тайпара продукци.

ПъкщегIа хьхулдап дац уж произведственни хьокхамаш. Цун керттердар да болхлоша шоашта хIалхамала лаття денсприпап. Цкъхьа кхоачашдера шоай хьанари низи кхо па беш къаъьегар, цар къъьегарми социалистически яхьь мехлеспоза коллективе, общественни организацеца дIайкхачийтай итташ эзарап сомий маьха тайп-тайпара продукци.

ПъкщегIа хьхулдап дац уж произведственни хьокхамаш. Цун керттердар да болхлоша шоашта хIалхамала лаття денсприпап. Цкъхьа кхоачашдера шоай хьанари низи хо па беш къаъьегар, цар къъьегарми социалистически яхьь мехлеспоза коллективе, общественни организацеца пайда ийбар, къъьегармеп производственни дисциплинина цIоагIъьяр. Иштта болх барах уих шера шоллагIча квартала итогех республикерча мехлеспозашта юкъе яьржача социалистически яхьь мехлеспоза коллективе, Цунна еннай РСФСР Минлеспозен лесбумдревпрома болхлой профсоюза ЦК-я карара кара тела Ше байраех.

Даим социалистически яхьь хьалха а латтап, башха-дина производственни хьокхамаш гойтап хиларца шоай новкъосташа балха тIа хаддаза хьокхам теташ боа болхлой а кIезига бай мехлеспоза. Царех па трактористе А. Мусоотов, бригадир - механик Э. Джамалдиев, мастер Д. Эскиев, сувенирни цех станочникаш Э. Истамуланан Э. Эскерханован, лесничи А. Плешанова, кхы дукхача бараш а. Цар массане а делаю «коммунистически къъьегама ударник» яха сийлен цIи. Цу цIера сий даим лаьхьа а лоаттадеп, шоай бехкагIа балха тIа цхьаккха тайна хьовзап да хулийташ къъьегар пар. Цудухьа массане а «Iалъамате унахуIена сийдеш» ба уж.

Хьун дика доал дарг цун йоахко яри дерригага халъеъа сийлен денкар да. Тех мехлеспоза коллективо хьуна Iалъамате дика доал а деш, тIоагIа лорало хIара га, хIара яГотарг, царех дика доа санна пайда а ян.

А. МАРЗИЕВ,
Грозненски мехлеспоза керттера лесничи.

МУГIАРЕРЧА БОЛХЛОЕХ ЦАI

«Малгобекнефть» НГДУ цхьоалагIча мехкадуттахоь газ йоахача цехе дика воззаш ва вокхачIиола оператор Матиев Юсупа Мусад. ЦхьаъттаглагIча пятилетке башха толамаш дахарах «За доблестный труд» яха медаль ешнай шуйла. Вокъонца вона мехкадыттахоь хинна дIаоттара цо хьабена янкъ биьхех халеп бу. Дукха къхьега дийнар цун тIехь йоахача, цул тIехьагIа промышленни предприятеша. «Малгобекнефть» НГДУ из балха вера 22 шу хьалха. Шиъ пинача оамалашца, новкъосташца товши Iимерзеи хилариа, шийна тIабилда моллагIболх болх пIен дизза кхоачашбеш хиларца, мехкадыттахочун массе а тайна говзал карезаре гIертар тIакхувш хиларца чоагIа сий даздар Мурсай мехкадыттахоь коллективе.

Дуккхача шерашца сквалжашта гIулакх деча вахтови балха тIа волаш нъехьегап хилар из. хIалта ййс шу дизад мехкадыттахоь доахарий цхьоалагIча оригаде из кхъехьегап вола. Геттара Iуйрийна гIеттерший тайпара цIей долаш санна дог гIоздьяьна волаш балхе вода из шийла. Iажап, хьачап, эстеп, тоачап, цхьоала сом. Мах бай а варгвоапш бокхача лоарIхIама я хьу хIп ца лакъайтара. Из дерриге па лакъайтIа а. Iалъамате унахуIена я хьунаIа. Цудухьа цун мах бавартап цIакха а.

Сий деш бе вай мехка хьунца дувзадена салхаш деш, цига кхъехьап бола нах. Цар цIей да хьун болхлочун ди. Цунна сийленца пантъбахара доцкаш декъаран цун мел йола произведеп. Тахан а тIехьа бокхача бе-замина наха ешап а школьни программина Iомкеп я я. тIемах лаьца йола цун произведеш.

Даймехка тIем тIа вахале парте Нохч - ГIалгIай обокх кепайбозп отдела инструктор вар Зязиков Бахьаудин. Дахьенна: яхерам тIаэттача 1941 шера июль бетта новкомате заявлени я какий ший лоIамагIа тIем тIа вода из. Цхьабанза, тIем тIа яхачале Менделянске подитболхлой курсаш йоахап хуп из. Ту хана цун доттагIап тоссалу, цига шийна цхьана дешап хинхача, тIехьагIа гIорвавп на цIкхемча тагасни воагIа Муса Джалилдан.

Уж шера 12 феврале арадьначача «Литературни газета» тIа нетатеп да «Муса Джалила довзанна хинна письмо». Цу тIа цо ялдьеп ер мугIарап: «...Нийса ши ден ши бийсеп дьяьнкар оаза Москве полхапп новкъа. Цкъхьар 10 январе 1942 шерашкахь тIем тIа яхача. Бийса яьккхар Файзи волча. 11 январе панхье а тIем тIа цхьа-жадар тхо. Цу дийнахь новкъа довла деваш дар. Зязиков. хьагучох, новкъа вахна яхь веза. Из Калининск фронте хьожавап. Хlалта со Юго-Западни фронте хьожавап..».

Калинински фронте «Даьхен воI» яхача фронтовой газета корреспондент, партийно-комсомольски отдела начальник волаш тIом бу Бахьаудина. МоастагIов дукхьала эттача советски бIухой майрари денали газета тIа дунцара, эттара чоагIарга тIемаш латтача мотт игача хуп из.

Тlаниха шоай даьйн новкъойн сийлен цIи дахха доаттас, шоай сийлахьа Дахьегаргаждания яха сийдола цIи йоа ца е хьажа. Оаха, фронтовиница, тIахьехам ду тIетIа: яхь а чоагIарга моастагIчунцара чIир леха, яхь а чIоалорхIай бола орган лаьрхIай. цо массаза а дешап хиннад из, нъамальхIи доаттаваш ешап ешап нохьенхьай газетни материалаш. Боахама доал дечеи кулгап дечеи парте тешаме гIоянча лоарIхIап хиннад цо Iолалъегара Оборонан орган дола из газет.

Цу хана «Экономическая жизнь» яхача газета бехкъостохаме редактор хиннача Г. И. Крумина цийна лаьгадоагIаш дувцеп яхлу: «Владимир Ильича ховрга газета бокхача лоарIхIап белгалбахха. Цкъаза тешоохкар Владимир Владимир Ильича газета тIа яздечох ретгара ийпеса дувца хоан хиларо».

Сийлахь - бокхча Даймехка тIем чакхбаьнарг тIехьагIа газет арадийнах «Промышленно - экономическая газета» яхап ший а йолаш, СССР Министрий Совета кердача техника хьакъъьарча Госкомитета оргтан а долаш, 1960 шера ноне цох хилар «Экономическая газета» яхап цIи а йолаш КПСС ЦК хIара дийнахьара газет, хIалта 1961 шера август бетта деваш - из цIи а йолаш, кIира цкъа арадувла КПСС ЦК-а газет.

«Экономическая газета» СССР-е эттара духхагIа лаьрхI экономически вопрос а. «Бехкъокхам хъатIаэца, ца а кхераш, шийга хьаенача участие профессионально-техпарре гIоналаг ре деза хьаране» аьнна парте ХХVII съезда КПСС ЦК-ас яьча Политически доклада тIа белгалдаьккха. Цкъаза тешоохкар Владимир Ильича газета тIа яздечох ретгара ийпеса дувца хоан хиларо».

Сийлахь - бокхча Даймехка тIем чакхбаьнарг тIехьагIа газет арадийнах «Промышленно - экономическая газета» яхап цIи а йолаш, СССР Министрий Совета кердача техника хьакъъьарча Госкомитета оргтан а долаш, 1960 шера ноне цох хилар «Экономическая газета» яхап цIи а йолаш КПСС ЦК хIара дийнахьара газет, хIалта 1961 шера август бетта деваш - из цIи а йолаш, кIира цкъа арадувла КПСС ЦК-а газет.

«Экономическая газета» СССР-е эттара духхагIа лаьрхI экономически вопрос а. «Бехкъокхам хъатIаэца, ца а кхераш, шийга хьаенача участие профессионально-техпарре гIоналаг ре деза хьаране» аьнна парте ХХVII съезда КПСС ЦК-ас яьча Политически доклада тIа белгалдаьккха. Цкъаза тешоохкар Владимир Ильича газета тIа яздечох ретгара ийпеса дувца хоан хиларо».

ІАЛАМА ХОЗНЕ ХЬАКХОЛЛАРАШ

Цlаниха а ха хинначн баха-ча наха хьу ца эшап. Массаза а хьунца дувзаденна хинна, цар вахар. Хьунаrlа салеlа Iап нах, цар нийъьо шоашта эшап йола хьу. Цигара кхуъь наха хьун бlарап, яхорап, Iажап, хьачап, эстеп, тоачап, кхьбола сом. Мах бай а варгвоапш бокхача лоарIхIама я хьу хIп ца лакъайтара. Из дерриге па лакъайтIа а. Iалъамате унахуIена я хьунаIа. Цудухьа цун мах бавартап цIакха а.

Цlаниха а ха хинначн баха-ча наха хьу ца эшап. Массаза а хьунца дувзаденна салхаш деш, цига кхъехьап бола нах. Цар цIей да хьун болхлочун ди. Цунна сийленца пантъбахара доцкаш декъаран цун мел йола произведеш. Тахан а тIехьа бокхача бе-замина наха ешап а школьни программина Iомкеп я я. тIемах лаьца йола цун произведеш.

Повзоикочун Зязиков Бахьаудина яхколлаве тIемапатриотически темах йола произведенеш кхьяьел тIех хилара бахьан яхетадеп да. Дика баьза ца автор тIемо наха тIабахьа бала. Iалъат, халлопап. Цун шийтта шу дахначча хана чакхбалар вай мехкара граждански тIом. тIема сурт вIаьнга волча хана денз кер чу дижа вар из. Цул совгIа, Сийлахь - бокхача Даймехка тIем тIа, из хьайча дена чакхбалдаьна дакъа лаьца вар Бахьаудин. Шв валладина, визза йола ший Дьяьхен тешаме воI волаш чакхвалар йоазонхо. Патриотизмах йоаччаьнга тIехьагIа цун мел йола произведеш. Тахан а тIехьа бокхача бе-замина наха ешап а школьни программина Iомкеп я я. тIемах лаьца йола цун произведеш.

Даймехка тIем тIа вахале парте Нохч - ГIалгIай обокх кепайбозп отдела инструктор вар Зязиков Бахьаудин. Дахьенна: яхерам тIаэттача 1941 шера июль бетта новкомате заявлени я какий ший лоIамагIа тIем тIа вода из. Цхьабанза, тIем тIа яхачале Менделянске подитболхлой курсаш йоахап хуп из. Ту хана цун доттагIап тоссалу, цига шийна цхьана дешап хинхача, тIехьагIа гIорвавп на цIкхемча тагасни воагIа Муса Джалилдан.

Уж шера 12 феврале арадьначача «Литературни газета» тIа нетатеп да «Муса Джалила довзанна хинна письмо». Цу тIа цо ялдьеп ер мугIарап: «...Нийса ши ден ши бийсеп дьяьнкар оаза Москве полхапп новкъа. Цкъхьар 10 январе 1942 шерашкахь тIем тIа яхача. Бийса яьккхар Файзи волча. 11 январе панхье а тIем тIа цхьа-жадар тхо. Цу дийнахь новкъа довла деваш дар. Зязиков. хьагучох, новкъа вахна яхь веза. Из Калининск фронте хьожавап. Хlалта со Юго-Западни фронте хьожавап..».

Калинински фронте «Даьхен воI» яхача фронтовой газета корреспондент, партийно-комсомольски отдела начальник волаш тIом бу Бахьаудина. МоастагIов дукхьала эттача советски бIухой майрари денали газета тIа дунцара, эттара чоагIарга тIемаш латтача мотт игача хуп из.

Ишшта кхоачашъьай къонача гаьнашта доалдара пачхахьалхен план а. Хьалха Дайхача хана хьу ший ъьчеча пийслуш йоа отходаш пай-да а ца эцап Дайхувсар. Хlанз дарех мехлеспоза цекашна хьаю пиршотрефа пъдеп-деп.

Цкъхьа эпа товарап эрасхецара барХI бетта план 107 процент кхоачашъьай мехлеспоза коллективо. Арахийца пиршотрефа пъдеп-деп 279 эзар сома маьха я. Процдухди цкъхьалъийкара пачхахьалхен план а 111 процент кхоачашъьай до. Планал совгIа хдалъа боахама дIайкхачийтай итташ эзарап сомий маьха тайп-тайпара продукци.

ПъкщегIа хьхулдап дац уж произведственни хьокхамаш. Цун керттердар да болхлоша шоашта хIалхамала лаття денсприпап. Цкъхьа кхоачашдера шоай хьанари низи хо па беш къаъьегар, цар къъьегарми социалистически яхьь мехлеспоза коллективе, общественни организацеца пайда ийбар, къъьегармеп производственни дисциплинина цIоагIъьяр. Иштта болх барах уих шера шоллагIча квартала итогех республикерча мехлеспозашта юкъе яьржача социалистически яхьь мехлеспоза коллективе, Цунна еннай РСФСР Минлеспозен лесбумдревпрома болхлой профсоюза ЦК-я карара кара тела Ше байраех.

Даим социалистически яхьь хьалха а латтап, башха-дина производственни хьокхамаш гойтап хиларо шоай новкъосташа балха тIа хаддаза хьокхам теташ боа болхлой а кIезига бай мехлеспоза. Царех па трактористе А. Мусоотов, бригадир - механик Э. Джамалдиев, мастер Д. Эскиев, сувенирни цех станочникаш Э. Истамуланан Э. Эскерханован, лесничи А. Плешанова, кхы дукхача бараш а. Цар массане а делаю «коммунистически къъьегама ударник» яха сийлен цIи. Цу цIера сий даим лаьхьа а лоаттадеп, шоай бехкагIа балха тIа цхьаккха тайна хьовзап да хулийташ къъьегар пар. Цудухьа массане а «Iалъамате унахуIена сийдеш» ба уж.

Хьун дика доал дарг цун йоахко яри дерригага халъеъа сийлен денкар да. Тех мехлеспоза коллективо хьуна Iалъамате дика доал а деш, тIоагIа лорало хIара га, хIара яГотарг, царех дика доа санна пайда а ян.

А. МАРЗИЕВ,
Грозненски мехлеспоза керттера лесничи.

Тешам кхайкабеш

Тlема-патриотически тема Б. Зязикова произведенешка

Цига бIаргадайнар дIаъьдеш дневникаш леладаьд Бахьаудина. Из ерриге материал тIом нахсабалъча цун повесташ тIа, дувцараш тIа йинкай, 1942 шера ноябрь бетта «Грозненский рабочий» яхача газети тIа аралоал мехка тIаэтта керттера бувнаш, ший мехнахошца цо изъдаь письмо: «Са дукха беза мехнахой, — яздуе тIема журналиста цу тIа, — вай хьалсарча Кавказа, вай Грознена бирса морх тIаенай. Немецко-фашистски тIаьрахоша шоай тIехь, цIийла йиза. IоаIап тIаьхьоддаьй нохчийн IалгIайн даьлIастенна. Вай халхъас, хьалха дIаихача шеришка шоай кортамукъьаеп пархIатон бахьан къовсам доаттабаь дукха моттигаш я. Граждански тIема шерашка вай беррига мехко ший кортамукъьяло. Советий Iоьлла бахьан къовсам доаттабаьча шерашка иохийн гIалгIайн майрази, денали, кIонахчали гойтап тIем тIа лаьттар.

Са хьамсара доттагIий, вай Дьяьхена юха а кхерам тIаэттача хана, моастагIчунца Iоажалах ца кхераш вай къовсам доаттабаьча деношка, ший синца дезача, хьамсарга Дьяьхен воь-варта Iоажали, моцали. лоали яхьаш шийла керча саахарий тIанхьаьчача хана, цунца къовсам доаттабеш. Москве полхапп новкъа. Цкъхьар 10 январе 1942 шерашкахь тIем тIа яхача. Бийса яьккхар Файзи волча. 11 январе панхье а тIем тIа цхьа-жадар тхо. Цу дийнахь новкъа довла деваш дар. Зязиков. хьагучох, новкъа вахна яхь веза. Из Калининск фронте хьожавап. Хlалта со Юго-Западни фронте хьожавап..».

Калинински фронте «Даьхен воI» яхача фронтовой газета корреспондент, партийно-комсомольски отдела начальник волаш тIом бу Бахьаудина. МоастагIов дукхьала эттача советски бIухой майрари денали газета тIа дунцара, эттара чоагIарга тIемаш латтача мотт игача хуп из.

Тlаниха шоай даьйн новкъойн сийлен цIи дахха доаттас, шоай сийлахьа Дахьегаргаждания яха сийдола цIи йоа ца е хьажа. Оаха, фронтовиница, тIахьехам ду тIетIа: яхь а чоагIарга моастагIчунцара чIир леха, яхь а чIоалорхIай бола орган лаьрхIай. цо массаза а дешап хиннад из, нъамальхIи доаттаваш ешап ешап нохьенхьай газетни материалаш. Боахама доал дечеи кулгап дечеи парте тешаме гIоянча лоарIхIап хиннад цо Iолалъегара Оборонан орган дола из газет.

Цу хана «Экономическая жизнь» яхача газета бехкъостохаме редактор хиннача Г. И. Крумина цийна лаьгадоагIаш дувцеп яхлу: «Владимир Ильича ховрга газета бокхача лоарIхIап белгалбахха. Цкъаза тешоохкар Владимир Владимир Ильича газета тIа яздечох ретгара ийпеса дувца хоан хиларо».

Сийлахь - бокхча Даймехка тIем чакхбаьнарг тIехьагIа газет арадийнах «Промышленно - экономическая газета» яхап цIи а йолаш, СССР Министрий Совета кердача техника хьакъъьарча Госкомитета оргтан а долаш, 1960 шера ноне цох хилар «Экономическая газета» яхап цIи а йолаш КПСС ЦК хIара дийнахьара газет, хIалта 1961 шера август бетта деваш - из цIи а йолаш, кIира цкъа арадувла КПСС ЦК-а газет.

«Экономическая газета» СССР-е эттара духхагIа лаьрхI экономически вопрос а. «Бехкъокхам хъатIаэца, ца а кхераш, шийга хьаенача участие профессионально-техпарре гIоналаг ре деза хьаране» аьнна парте ХХVII съезда КПСС ЦК-ас яьча Политически доклада тIа белгалдаьккха. Цкъаза тешоохкар Владимир Ильича газета тIа яздечох ретгара ийпеса дувца хоан хиларо».

Повзоикочун Зязиков Бахьаудина яхколлаве тIемапатриотически темах йола произведеш кхьяьел тIех хилара бахьан яхетадеп да. Дика баьза ца автор тIемо наха тIабахьа бала. Iалъат, халлопап. Цун шийтта шу дахначча хана чакхбалар вай мехкара граждански тIом. тIема сурт вIаьнга волча хана денз кер чу дижа вар из. Цул совгIа, Сийлахь - бокхача Даймехка тIем тIа, из хьайча дена чакхбалдаьна дакъа лаьца вар Бахьаудин. Шв валладина, визза йола ший Дьяьхен тешаме воI волаш чакхвалар йоазонхо. Патриотизмах йоаччаьнга тIехьагIа цун мел йола произведеш. Тахан а тIехьа бокхача бе-заминаца наха ешап а школьни программина Iомкеп я я. тIемах лаьца йола цун произведеш.

Даймехка тIем тIа вахале парте Нохч - ГIалгIай обокх кепайбозп отдела инструктор вар Зязиков Бахьаудин. Дахьенна: яхерам тIаэттача 1941 шера июль бетта новкомате заявлени я какий ший лоIамагIа тIем тIа вода из. Цхьабанза, тIем тIа яхачале Менделянске подитболхлой курсаш йоахап хуп из. Ту хана цун доттагIап тоссалу, цига шийна цхьана дешап хинхача, тIехьагIа гIорвавп на цIкхемча тагасни воагIа Муса Джалилдан.

Уж шера 12 феврале арадьначача «Литературни газета» тIа нетатеп да «Муса Джалила довзанна хинна письмо». Цу тIа цо ялдьеп ер мугIарап: «...Нийса ши ден ши бийсеп дьяьнкар оаза Москве полхапп новкъа. Цкъхьар 10 январе 1942 шерашкахь тIем тIа яхача. Бийса яьккхар Файзи волча. 11 январе панхье а тIем тIа цхьа-жадар тхо. Цу дийнахь новкъа довла деваш дар. Зязиков. хьагучох, новкъа вахна яхь веза. Из Калининск фронте хьожавап. Хlалта со Юго-Западни фронте хьожавап..».

Калинински фронте «Даьхен воI» яхача фронтовой газета корреспондент, партийно-комсомольски отдела начальник волаш тIом бу Бахьаудина. МоастагIов дукхьала эттача советски бIухой майрари денали газета тIа дунцара, эттара чоагIарга тIемаш латтача мотт игача хуп из.

Тlаниха шоай даьйн новкъойн сийлен цIи дахха доаттас, шоай сийлахьа Дахьегаргаждания яха сийдола цIи йоа ца е хьажа. Оаха, фронтовиница, тIахьехам ду тIетIа: яхь а чоагIарга моастагIчунцара чIир леха, яхь а чIоалорхIай бола орган лаьрхIай. цо массаза а дешап хиннад из, нъамальхIи доаттаваш ешап ешап нохьенхьай газетни материалаш. Боахама доал дечеи кулгап дечеи парте тешаме гIоянча лоарIхIап хиннад цо Iолалъегара Оборонан орган дола из газет.

Цу хана «Экономическая жизнь» яхача газета бехкъостохаме редактор хиннача Г. И. Крумина цийна лаьгадоагIаш дувцеп яхлу: «Владимир Ильича ховрга газета бокхача лоарIхIап белгалбахха. Цкъаза тешоохкар Владимир Владимир Ильича газета тIа яздечох ретгара ийпеса дувца хоан хиларо».

Сийлахь - бокхча Даймехка тIем чакхбаьнарг тIехьагIа газет арадийнах «Промышленно - экономическая газета» яхап цIи а йолаш, СССР Министрий Совета кердача техника хьакъъьарча Госкомитета оргтан а долаш, 1960 шера ноне цох хилар «Экономическая газета» яхап цIи а йолаш КПСС ЦК хIара дийнахьара газет, хIалта 1961 шера август бетта деваш - из цIи а йолаш, кIира цкъа арадувла КПСС ЦК-а газет.

«Экономическая газета» СССР-е эттара духхагIа лаьрхI экономически вопрос а. «Бехкъокхам хъатIаэца, ца а кхераш, шийга хьаенача участие профессионально-техпарре гIоналаг ре деза хьаране» аьнна парте ХХVII съезда КПСС ЦК-ас яьча Политически доклада тIа белгалдаьккха. Цкъаза тешоохкар

КЕРДА КНИЖКАШ

Вежарий сборник

Уяк шера Iалымате дяка Iямма нарагIдыяшца Нохч-ГIалгIай книжни издательствана. Дукха ха йоаццан гIалгIай меттала цо врахийад нах Къулбецан Навкала поэтий стихаш гIайлоа «Iуйре» яха поэтически сборник.

Поэзи сеаш болча гIалгIай дешархошка хIинца шоай меттала дешарца нохчий, кIентий, пачхьалкхан поэтий стихай му гIаргаш.

МалагIча поэтий цIеташ я сборнина юкъе яхаран? Нохчий поэтий Аламатова Расисай, Вадуев Саидах, Арсанукаев Шайхе, МамакаевгIар Мовсамада а Iарбе а, Рашидов Шамха, Саидов Билгера, Сатаханов Хьамхата, Шайхиев Iалвале, Эдилов Хасмахьмада, балкхарочун Кулиев Кайсына, дагестанца Гамзатов Расула, чеченун Кешнозов Алима, хIирий поэтий Дарчиев Давида, Плиев Харитона цIераш.

Цу поэтий стихаш гIалгIай меттала йоаззан из дика гIулгIана карагIалькхо Зязиков Аламат ва. Книжкана оформлени яьй художника Ясуев Iалве.

ЦIаккха йовргяц цун оаз

«Маьлха баьрн» — ишшта цIи йолаш да вай республике метгел. Берригача мехка а цIи хеза вовзаш хиннача гIалгIай поэзе тусара Янднев Жамалдин керда книжка.

Нохч-ГIалгIай книжни издательствас из врахийад поэта 70 шу дизара юбилейна хетадаь. Цунна юкъе яхай Янднев Жамалдий хержа стихаш.

Цу сборинка гIарча поэта стихаша вай дуг ваьна лоамашна саИзерга, тIема арешна лирача фашистий тоьпара майрра дуьзьаьл отта. ОарцагIа доах тIом ца хулийташ ага ч ух ьхьайса улла бер дораде. Уяхаза вай вIашагIа ехет ьайна затана хьамсанагIа вслча сатана — вай наьна, тешамеча доттагIчунца, безаме ихьамаьл ду хозача йолаца.

Янднев Жамалдас вайна бовзийт хьаьнала кхьехьеган ялат кхедеш боахка ахархой, Даьхен сийдола цIонташ. Цар хьаьнала вахар, берхате гIулаккаш поэта уестаду вай безам тIаоэаш долча хозача а хьамсарча а дешашца. Иштта дег тIара доагIача дезача а безамеча йлайхача а дешашца иколл Янднев Жамалдас шиЙ хьаьна парглато а кортамкъьаьле а спнача сийлахь - вокхача баьчча В. И. Ленина сурт-сибат.

ГIалгIай поэзи езачарна, вовзаш а везаш а хиначарна докхха совгIат да из керда книжки.

Хlара дош дега чу
дукхардолаш
Стих-м дега цIийца ъсе-
еза,
Тlакхха наха а хьона
баркал аргIда.
Коача илли лоамашка
денадеш, —
йоаь поэта. Иштта язбаь ба Янднев Жамалдий хIара мугI. Цудухьа шайхьа йовргьяц гIалгIай поэзи езачар лергашкара цун оаз.

Сборника дешнаьлхьа изъьлъ Зязиков Аламат ва. А. БЕК.

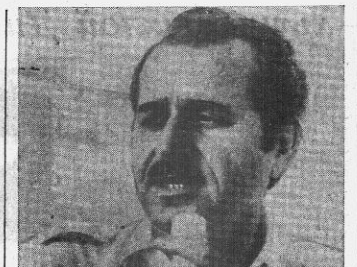

АЬТТУВ БАЛБА ХЬА!

ЭДИСУЛТАНОВ ШИТА 50 ШУ ДИЗАРГА

Нохч-ГIалгIай искусство езачарна дика йовзаш а вай республика халкъа артиста Эдисултанов Шиттий цIи. Из ца халхарно, илама лархо, пандарча, фатанча, пародист, кIезига къа а хьегаш мерзаIа на а хозагIа ювха а гIергтарех, кхыдола харц гIулакхаш доахкача наха хьашт ашт йолча скетчаш, репризаш автор.

Вохкахьгlчарна диндан «Вайнах» яхача Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен ансамбля солист волаш цо деш хинна халхарах.

Хlанз Эдисултанов Шита Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен филармоне «Сакъердаме саХьаьл дувцаш цар дегаш хьастен гIоздаккх хоьш на Шата. Дlахо йодача халха а из ишшта хилар, дукхаха шерашка моган-ыаьрша воллаш вахар ловш, ловца боаккх оаха, халла вайна массанена дукхаьвезача артиста.

Аьттув балба хьа, Шита!

Б. АБАДИЕВ.

Дагадохийтар

1986 шера 1 октябре денз Аэрофлото гIулаккаш деча пассажирната сезонни лотташ тела йолаш!

1986 шера 1 октябре денз 1987 шера 31 майга кхачалца йолча хана льготаш а лаьрхIа 50 процент билета мах лохбу:

а) граждански Даймехкан тIемаЙ инвалидаташ, царна пийсбаьча наха, цхьолагIча группа болча цу инвалидашца болхача наха;

б) 15—17 шу ха йолча, путевкаш йолаш санаторешка болхарашта, дIаболхаш а цIабогIаш а;

в) аспиранташа, Граждански авиаце лахкерчеи юкъерча специальни дешара заведенеи студенташца, ординатура хIаьта, ишшта Граждански авиаце Академе командни штурманскин факультеташа дешаргIаш, Граждански авиаце вузанкарча факультетаьнаш подготовительни отделенеишца дешаргIаш;

г) Граждански авиаце болхлоштеен пенсионеришца — Аэрофлота хьалха хиннача болхлоштеш.

1986 шера 15 ноябре денз 1987 шера 15 апрIле кхачалца йолча хана льготаш а лаьрхIа 50 процент билета мах лохбу:

болх бен боацача къаьхьагама йиваидашта, бера хана денз болча йиваидашта (царна цIахьа 16 шерта йолчаьнга долча бераштта — йиваидашта);

къабеннарашта долча цIеношка — интериаташка бахаратте паччахьалкхено бизза Iалашбеча йиваидашташ.

1986 шера 15 ноябре денз 1987 шера 15 апрIле кхачалца йолча хана льготаш а лаьрхIа 50 процент билета мах лохбу:

производстве балха я боацаш деша бигIарашта, вузаи студенташта, школьера специальни дешара заведеней дешархошта (курсаиташта, СССР оборона Министерствон военни - дешара заведеней курсаиташ деша бигIарашташ);

Школашка денаш болча 12 шу дахьнага дешархошта, профтехобразование училищаш школаЙн дешархошта;

вскаре хаина гIулаккх деш барашта;

ВЦСПС туризман экскурсейн Центральни Совето оттаева ерригсюзни туристически маршрутий путевкашца. СССР «Спутник» яхача Дунен халкъашта юкъерча кагIирхой туризма Бюрон путевкашца Болгаристан а, Чехословакхетта туристаш та;

группашца болхарашта (15 а кхи дукхагIа а саг, Моттигаш шукъаьлге).

Льготни тарифаш лу газпотурбашни двигателаш болча самолеташца дIабугаш (ЯК-40, Л-410 дIайийхкаха).

Бакъдар ха хьажа фецарча наькъай агентстве. Полежа ева улицагIа, 9/32, тел. 2-75-46.

ТЕЛЕВИДЕНИ

20 СЕНТЯБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Кердачун наькъа тIа». Iнима-девзийтара фильма премьера.
9.00 — «Профессии — следователь». Художественни фильм. 4-гIа сери. 1-гIа даьзъа.
10.00 — «УхьахцIеш».
10.45 — «Профессии — следователь». Художест в е н н ы й фильм. 4-гIа сери. 2-гIа даьзъа.
11.40 — «Дай-яхаиой ди — цIотта».
12.10 — «Хьерамзлен болам».
12.40 — «Диалог». Ю. Сенсаров-са (вопгинано).
12.55 — «Массанена а хIарамена а. Мишта лорабергба кьувкъам? Азербайджанера репотаж.
13.25 — Д. Д. Шостакович-ца произведенеша юкъера. «Дошо зама». СССР Паччахьалкхен Академически Донгхьна театрда филъм-спектакль. Перзаш йолча хана (14.30)
16.00 — «Вальсгlий дуне».
16.45 — «Кердачун».
16.50 — Хаттаршна цийIин. Политически антелоги. Ленинд Мартехь.
17.05 — «Гушдар — теша хьа дата».
18.05 — ЦТ экрана тIа духьхьашка. «Эсиздон гусар пелучкич». Художественни фильм 1, 2-гIа сериеш. Пеперыя болча сери. (19.10)
21.00 — «Ха».
21.40 — «Шатгатдан сайрийна». Бечкинай-чаевн мультипликационни фильмаш: «Мишка», «ЦIечан хьаьнал истори», «Тамашнех ца тешаш хиннача». «Кердадараш».
22.20 — Украинскин Молдавскин ССР халкъа артистхай Ст. Рогозе концерт.
23.20 — «Кердадараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Iуйранга гимнастика».
8.15 — «Iадика хийла хьа, тIемаЙ беш». Iнима-девзийтара фильма премьера.
8.30 — Ритмически гимнастика.
9.15 — «Iуйранга почта». Музыкальна программа.
9.45 — «Льатта, сигала, форда тIа».
10.15 — Илли оал «Аве соля» яхача камерни хоро.
10.50 — «Вай цIа».
11.40 — «Предел возможного». Художественни фильм. 3-гIа серн.
12.55 — «Из цIоана могарга-да».
13.40 — Кинопанорама.
14.15 — «Нохч-ГIалгIайчен мIехьа».
15.25 — «Хьуна ресурсаш лорарца» (нохчий меттала).
15.55 — «Нохч-ГIалгIайчен Киночоьри (нохчий меттала).
16.05 — Сахалинскин студе тевлевидене программа.
17.05 — «Iалама доттагIий клуьб».
17.35 — «Берриге мез вIашагIтехачун Киночоьри».
17.50 — Московай музыкальни цIеноош. «М. М. Ермоловай цIаргIа».
19.20 — «Хьуна сатемо фу дувш».
19.35 — «Лоамаро» яхача Горсин юртбоахама институтга халхара халкъа ансамбль высту пленеи. Г. Ордмонидзена передача.
20.50 — «Бийса дакъьаьла хийла шун, бераш!».
20.15 — Дзюдо латарах СССР чемпионат.
20.50 — «Ярославский портрет». Документальни фильм.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Ши тIемахо». Художественни фильм.
23.35 — «Кердадараш».
23.00 — Спортивни программа.

21 СЕНТЯБРЬ
I ПРОГРАММА
ХЬУН БОЛХЛОЙ ДИ

8.00 — «Ха».
8.40 — Ритмически гимнастика.
9.10 — «Iммен техникан». Кинокурнал.
9.20 — «Спортлото». 38-гIа тираж.
9.30 — «Будильник».
10.00 — «Аз гIуларх ду Советски Союзал».
11.00 — «Iуйранга почта». Музыкальни передача.
11.30 — «Нижь берий клуб».
12.30 — «Музыкальни киоск».
13.00 — «Юртара сахьат».
14.00 — Изобразительни искусство. Обозрения.
14.45 — Хьуна болхлой Дена. «Технически прогресса тIаьхьа». Документальни фильма премьера.
15.30 — СССР халкъа артистхан Т. Сенеевскай концерт.
16.15 — «Кердадараш».
16.20 — Фальг болча хьоашлагIа. «Тан на неведомых вопросов». Художественни фильм.
18.00 — «Дунен халкъашта юкъера панорама».
18.45 — «Кай цIокъа». Мультипликационни фильм.
18.55 — «Хьан улица тIа да цIей?» Культурно-спортивни комплекса балхах.
19.40 — «Довззйдар — нохчо ницкъ-кетерчаш». Коротометражни художественни фильмаш «Бегаш», «Хьоашал».
21.00 — «Ха».
21.45 — Д. Д. Шостаковича произведенеша юкъера. «Бархlалагlа симфони».
22.45 — «Футбольни обозрени».
23.35 — «Кердадараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Зарядка е дlаоттаг».
8.15 — Хьуна болхлой Дена. Документальни фильмаш: «Тlехьара кордон», «В. П. Попова бригада балло опыт».
8.45 — «Шин тIемахо». Художественни фильм.
10.00 — СССР Паччахьалкхен академически симфонически оркестра концерт.
10.45 — «Эрсий къамаьл».
11.15 — «Наьна школа».
11.45 — «Предел возможного». Художественни фильм. 4. 3-гIа серен.
14.10 — Дунен музыкальни культура ганера. Н. И. Чайковскийн — № 6 йола симфони.
15.00 — «Хьаьбий дунен тIа».
16.00 — «Хатар». Мультипликационни фильм.
16.15 — «ХIа корреспонденташа дувш».

РАДИО

20 СЕНТЯБРЬ

6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республикинскин газетий обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.35 — 8.45 — «Юртара вахар» (нохчий меттала).
10.15 — «Керда гIулархьаш — вахарехь» (нохчий меттала).
10.35 — 10.40 — Реклама.
11.00 — «Къонал».
11.30 — 12.00 — «Поэзе вохар».
12.40 — «Хьалиъа тIаьхьокхан — баьлха тIа» (нохчий меттала).
13.00 — 13.15 — «Хьан дегаьхарийла вуч». Беседа (гIалгIай меттала).
15.15 — 16.00 — «Музыкальни мIашдагIехетарш».
18.00 — 19.00 — «Музыкальни почта».

УКВ

17.00 — Эстрадни концерт.
17.30 — Хьамсарча мехка музыкальни вахар.

21 СЕНТЯБРЬ
ХЬУН БОЛХЛОЙ ДИ

7.15 — Республикинскин газетий обзор.
7.30 — Передачай программа.
7.35 — 7.40 — Хоамаш.
8.25 — 9.00 — «Шозна дукхаза ашторш».
11.20 — 12.00 — Хьуна болхлой цIейна азарехь концерт.
15.15 — 15.30 — «Цо малхбузехь — вахара хьисап» (нохчий меттала).
16.00 — «Школьни глобус».
16.30 — 17.00 — «Нохна тIехьа» (нохчий меттала).
18.00 — 19.00 — «Илледа доттагIан долчарна». Концерт.

УКВ

17.00 — Кхиранден музыкальни программа.
17.30 — Илледа, ашарашца, халхарашца.

22 СЕНТЯБРЬ

6.40 — Хьургболча хьуьнахьа — тешшаме лард» (гIалгIай меттала).
6.50 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Передачай программа.
8.21 — «Хьу — вай ганза». Беседа.
8.31 — 9.00 — Iуйранга нохчерт.
9.15 — Доккха совгIат денад (гIалгIай меттала).
9.30 — «Хьога йздуу». Письмой обзор. (гIалгIай меттала).
9.45 — 10.00 — Вокхахьгlчарна дерриге ден «Фу дуг вай берашта?». Беседа (нохчий меттала).
16.00 — Передачай программа. Хьоттам.
16.01 — Мингфонна хьалхара на «Нохч-ГIалгIай радион тевлевиденен инструменталин ансамбли цун солисташ.
16.25 — С. Юсупов. «Аттув болх лекаш». Дувцар (нохчий меттала).
16.40 — Реклама.
16.55 — 17.00 — Музыка.
18.00 — Керда хоамаш.
18.30 — 18.40 — Реклама.
19.30 — 20.00 — «Кагирохой кIаьнка» (нохчий меттала).

УКВ

17.00 — Илли оал Дмитрий Гнатиона.
17.43 — Халихьа ашараш.

Тахан хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йолаш хаоттам латта керда. Сентябрь 3 — 8 мегIа сиха мух а хьекхагIча малхбоалеиг ахьара. Фегара температура республике Йолла 7-10 — 11, город Грозне 12 — 14 гради. Йайха хургьа.

Ихоанен доммен морхаш а йолаш, наг-нагаха лаьIо дога а деллаш, пхьашца йолча моттигашка доаж доалаш хила тарлу. Фегара температура дийнахь 18 — 23 градус, йийсаре а — 15 градус йайха хургьа.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ХЬАМСАРА НОВКЪОСТИЙ!

ДIАХОХЬОШ ДА 1987 ШЕРА

«СЕРДАЛО»

ГАЗЕТ ЯЗДАЙТАЛГА

Газет язду «Союзпечата» ерригача отделенеишкеи агентствашкеи, предприятешкарча, учреждеиешкарча, организацешкарча общественни уполномоченеша.

Шера газет яздайтара мах 4 соми 8 кепиги ба. Из кхо ца деш, кхоаненга дехкаш тIехьа а ца доахаш, ханнахьа «Сердало» яздайта шоашта!

Вай лоалахой болча

БАРТТАЙНАЧА КОЛЛЕКТИВЕ

Уяк шера февралс дар из. Доккхача лайбо хьанхий фермерча цхьан корпуса тхов жагIир, сихха товбе бецаш бар из. Цу гIулаккх эшар цемент, хьу. Хьаьта ду деношка из кхоаза складе йоаццан яр.

Цу ханна шоай лоалахой кулгалашта, «Чермен» колхоза цар елар 20 тонн цементан ЦО куйбометр хьуч матеериали.

Традиции а хинна дIаэттад шоайла социалистически яхь лелаеча вежаращка болча шин республика — Къулбеседа ХIирийн Нохч - ГIалгIайн АССР-ий цин пачпа — Пригородни районе «Чермен» колхозан Наьсарен районе «Назрановский» совхозен къахьегIахой шоайла вIашин гIо-новкъостал делга.

Иштта дIадахача Iай «Назрановский» совхоза поачьарца бIаьстий дIае иохчийн ялаРцеи новкъостал дIаЬд «Чермен» колхозо. Хlаьта, цу шин боахама коллективина даим а вIашин новкъостадуе ваччастаца, наст-каста вIашн хьоашалгIа ух, яхьа жтогаш ю, оныт дIа-хоа ш, кердадар, пайдаде дар довзийт. ДIадахьа шера цу шин боахама юкъе лелаьча яхьс хьайбай продукташ яхара дакъе хьалхара моттиг наьсархой а, наькъа-лаьста лаьттанца продукци йоаккхача черменаш котбаьлар.

Цу тайпара шоайла яхь лелаю, вIашн гIо ду, поачпта юкъера хотташ «Iоагlау цу шин боахама коллективаца.

Вешта, «Чермен» колхозе не а я интернационални колхоз, Уяхана вIашна къьегаш а бахаш а ба эрсий, хIирий, гIалгIай.

Шоай дикагIбола нах бухпаш гIо хезаца лаьтта лелаДархочо, социалистически Къхьегама Турпала, Адагов Темирбена ийссз бийпар сона колхозна партичен секретара, Берсенов Владимира, къона механизатораш, комунисташ, Къулбас е д а Хlирий АССР Лаьккхенга Совета депутат, республика халкъа тIехьожама комитета член, цхьоларIча арен-трактористи бригада партгруппорг Зенев Маьлха, механтора начальникн Качергин Владимир, трактористе Березов Юрий, Ерригача Къулбасела-Хlирийче бовзаш ба ухьаш новкъостадаш лелаю мастераш званьевойш Таиков Суламбен, Цаболов Тарас, Мациев Зейд, Оздоев Аламбик.

Дог гIоздоаккхаш хьий-хьай уяк шера цу колхоза 480 гектара тIа дIайийна коартозаш а. Хlара уж сихлоша чуецаш я. Хlара гектара тIара чуяхь 290 центнер, цхьан 220 центнер йолаш.

Бонкха толам бахьккхай колхоза хьайбаш лелаДераца. Коллективни подрядаIча болх бечу шурий комплекса йъаьхьагамхоша 1-ча сентябре яхочачыьлай шуьга яхпаьрга жтт бетта план. Тlехьхоачашьвй дулх дохкара барХI бетта план а, Цу юкъа денен-бусу - хIара денна тIаьхьайта доаза 600 грамм я. Уяк шера февралс денз поточно - цехови системах болх бечу я комплекса колектини.

Хlара бежана дыьхIа 27 центнерад иЬезнгагIа йовцаш гIожачеи мошачеи довлъярий еднина кийчьяна. Цу ненсоциалистически яхь йоаржаяра хьайбаш лелаДераш тIаьхьийхаб цу колхоза хьэйбаш лелаДераца.

— Тешшаме ала метагргда, цар шоай доп хIинзале а яхоачашпаьл, яхочашца-раьл соВга 30 центнерга дIаяхоачаерга доаьзънера йоаь — йоаь Березов Владимира.

В. Березова яьхар шоай дикача гIулакхашца балхаза шо-ше хьалхе яккха гIерташ къахьегаш бар коммунисташ Дзангаров Сергейн Таигиев Исроилан керте лаьтта бригадаш. Шоайла социалистически яхь лелаю цар. ДIадахача шера хьалхара моттиг Дзангарова бригадо яьккхай. Уяк шера из хьалхара моттиг луугIаш сага.

Теш, иохалашцерга Зейда шиЙ дац. Шоай таронех, иизах бIубенна йоах по из. Хlаьта, цу колхозе цо бох беча шверх цхьаккха а дIахладаш цуг звено дакъаза хIуьхьам чу ца бахьаш. Бохкха мах баьб Дакъено цун юкъа къахьегама а. Машиев еиий «Знак Почета» яха ордеи, дукхха медалаш.

Иштта халхий Доттагlла, «Знак Почета» орденаш цуьнгахьа медальний-сийрда баьккхаб чакха Зейда доттагIчун Цаболов Тараса а. Хlаьта из керте латтача звеноп гIулаккех вай дувцаш Зейдан тIехьажина лаьрхIа вай из.

Аз даим а яхь лелаю сай «вешийца» Мациев Зейдана, йоах Тараса, Цхьан шера из хьалха воал, вожча шера — со. Яьл лелаеЬ Iай тхо. Наиас вай ши-воша сашта барте дах сои Зейди. ВIашн гIо-новкъостал ду. Цу доттагIаио тхона гIо ду планаш тIехкхоачашъе. Хlаьта, духхьал сонеи Зейдан юкъе хчина Iаи из доттагIан. Тха шинне деналлашта кхъе а чIоагIдеш-над из доттагIан. ВIашн хьоашалгIа гIоллаг ааь дика-во цхьана деиъ оаха. Хlаьта сона хоа тха доттагIел дIаьхьожача хьа кхы а чIоагIлургIлора.

Из да а да ишшта. Тlа-тlа сиЙ овлаш кIоаргдеш, яхьа а чIоагIдун да цу колхозерча наха юкъера доттагIаЬ. Масала хьаьцаргба вай Цаболова кулгалдача звенора эггара кьонагIбола мехкарий Березова Фатимаи Гайсанова Айшети. Дукха ха яц уж шоайла баьна, цар цхьана болх бу. Чlоагlа доттагIаЬ хьаьнналга царна юкъе.

— 1963 шера балха ерсо укхаза, хьалхарча тха наиас болх баьча звене, — йоахар Айшета.—Цуг тIехьаргIа яйзар сона Фатима, Дика новкъост, доттагIа, болхло я из. Тхо балха тIа а хинна Iаи, вIашн хьоашалгIа ух, цхьана экскурсе дахе хул. Цхьана да тхо даим яхар санна.

Ю. КУРСКИЕВ.

САЛОIАЧА ДЕНОШКА

20 СЕНТЯБРЬ

Театральни майда. 17.00. Унахцленон ди.

С. М. Кирова цIерагIа культурган салIарен парк. 6.00. Болх беш я «УнахцIено яха ада безам барий клуб. 9.00. Болх беш я аттракционаш. 9.30. Духовой оркестра концерт. 10.00. Нутрийн крокиний республикански выставка. 10.00. Машара шера хеташ чиъьаьрий, ийдан оаьнаша йаьра шера ларкара ойлхазарий, кантусий выставка. 12.00. Болх беш я «Кlай ладьи» яха шахматни клуб. 14.00. Массови ловзарш, викторинаш. 16.30. Бабцара театр. Нохч-ГIалгIай гIалармоне артистай концерт. 20.00. Хронально-документальни фильмаш.

В. И. Ленина цIерагIа культура Дворец. 10.00. Болх беш я «Луъь яха ю» новкъо. 11.00. «Сона дуне гу» яхача темах асфальта тIа дийхача суртий конкурс. 18.00. Болх беш я «Искра» яха клубийбогIарий клуб. 18.00. Болх беш я «Ориентир» яха профориентационни клуб. 16.00. Нохч-ГIалгIай филармоне симфонически оркестра концерт. 19.00. Дезалаша салаЬара сайре. 19.30. Мультфильмаш.

Н. К. Крупский цIерагIа культура Дворец. 18.00. Болх беш я «УнахцIено» яха новкъо. 18.30. Кагирхой салаIара сайре.

Химинкий культура Дворец. 10.00, Спортивни яхьаш. 15.00, Болх беш я «Куптозавчо» яха клаиналха клуб. 16.00. Болх беш я «Юность» яха любительски объединени. «Вайна гонахьара музыка» яха обозрени. 18.00, «Гонахьара Iалам Iаларалар — хIара денхар» яха тематически кинохьоктар.

«Красный молот» завода культура ЦIа. 12.00. Болх беш я «Пионерий навкъаьна гIоллаг яха кинолектори. 17.00. «Цо даха вайна новкъарло ю» яха устни журнал.

21 СЕНТЯБРЬ

Театральни майда. 17.30. Берний аттракционаш, массови ловзарш, сакъердаме вихторинаш. 18.00. Нохч-ГIалгIай филармоне симфонически оркестра концерт.

С. М. Кирова цIерагIа культурган салIарен парк. 6.00. Болх беш я «УнахцIено» яха ада безам барий клуб. 9.00. Аттракционаш. 10.00. Туристий техникан йоаь-салахазарий, кантусий выставка. 12.00. Болх беш я «Кlай ладьи» яха шахматни клуб. 14.00. Массови ловзараш, викторинаш. 14.30. Духовой оркестра концерт. 18.00. Бабцара театр. Грозненски гарнизона «Гвардеец» яхача ансамбля концерт. 19.30. Дискотека. 20.00. Хронально-документальни фильмаш.

Редактор
О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

ТХА АДРЕС: 364907. г. Грозный, Маликовске. ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; бехкотхама секретара — 2-84-68; отделий: партийни захара — 2-80-12. 2-54-04; промышленностен транспортен — 2-75-81, 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84, 2-90-66, культура — 2-64-75, 2-75-78, письмой — 2-85-64; машинописни бюро — 2-89-51; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маликовского. 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-80-12, 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-75-81, 2-65-01; сельского хозяйства — 2-90-66, 2-47-84; культуры — 2-64-75, 2-75-78; писем — 2-85-64; машинописное бюро — 2-89-51; корректорская — 2-89-88.

СФ05258. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маликовске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Малковского, 92. Заказ № 3608.